

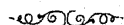
ДНЕВНИКЪТЪ

(стенографически)

на

III ОБИКНОВЕННО НАРОДНО СЪБРАНИЕ.

(Втора сессия).

XXXIX. ЗАСЪДАНИЕ, ЧЕТВЪРТАКЪ 22 ДЕКЕМВРИЙ 1883 ГОДИНА.

(Начало въ 2 часа слѣдъ пладнѣ, подѣ председателството на г-на Д. Грекова).

Предсѣдатель: (Звъни). Ще чете списъка на депутатитѣ.

Секр. Шивачовъ: (чете). Отъ 51 представителъ присъствувать 39, а отсъствувать 12; а именно: г. Геровъ, Нурн Х. Салиевъ, Щѣрбановъ, Костаки Анковъ, Ат. Минчовъ, Манафовъ, Митрополитъ Симеонъ, М-ръ Балабановъ, Тестеджели Мустафа и Яковъ Геровъ.

Предсѣдатель: Тѣй като болшинството присъствува, Събранието е пълно и обявямъ засѣданието за открито. Ще се чете протокола отъ миналото засѣдание.

Секр. Шивачовъ: (Чете го).

Предсѣдатель: Има ли нѣкой да направи забѣлѣжка по прочетения протоколъ? (Нѣма). Тѣй като точността на протокола не се оспорява, обявямъ го за окончателенъ. На дневенъ редъ имаме продължение отъ бюджета по М-вото на Общитѣ Сгради.

Докл. Анневъ: Въ вчерашното засѣдание се спрѣхмѣ на глава VII, но окончателно не се рѣши, да ли ще се приеме тази глава съ измѣненіята, които е направила комисията.

Шивачовъ: Въ тази глава се отпущатъ 2,728.800 лева за обдържаніе окръжнитѣ мостове, шосетата и прочее. Въ списъка за държавнитѣ пѣтица има нѣ-

кои други окръжия, които сж свързани съ пѣкон градове. Вчера се говори относително построяване на шосето Севлиево-Свищовъ. За това моля, да се тури въ списъка шосето Свищовъ-Севлиево-Търново граница. Това шосе да се тури въ списъка за държавнитѣ пѣтица и слѣдъ това ще говоря върху списъка.

Батановски: Тукъ сж се предвидѣли 2,000.000 и толко хиляди лева, а да ли ще се похарчатъ, или не, това не е извѣстно; но азъ би молилъ Народ. Събрание, да остави нерѣшенъ за днесъ този въпросъ; като имаме такъвъ голѣмъ дефицитъ отъ дѣ ще земемъ таквъ голѣмо количество левове?

М-ръ Икономовъ: Ако ще Н. Събрание за пѣтната повинность, да се разгледа сега и да се рѣши, за да не остава въпроса висящъ. (Гласове съгласни).

Предсѣдатель: Приема ли Н. Събрание, да се разгледа сега въпроса за пѣтната повинность?

Шивачовъ: Азъ моля г. М-ра Икономова да каже какви сж шосетата.

Предсѣдатель: Който приема да си дигне ржката.

Т. Яневъ: Предложението, което се внесе, отъ г. М-ра Икономова съ отношение подѣ № 4811, се прегледа отъ комисията и тя доде до слѣдующето заключение. Ще прочета понапредъ предложе-

нието споредъ проекта на правителството.

(Чете го :)

„За извършване работата по направата и поддржката Държавнитѣ и Окр. пжтища въ Българското Княжество, всѣкой отъ жителитѣ на Княжеството, безъ изключение, на възраст отъ 20 до 50 год. да е длъженъ да плаща въ годината 4 лева.“

(Чете споредъ комисията :).

Чл. 1. За извършване работата направата, правката и поддржката на държавнитѣ и окр. пжтища въ Българското Княжество на възраст отъ 20 до 25 год. освѣнъ недѣгавитѣ, сакатитѣ и военитѣ, които сж на дѣйствителна служба сж длъжни да плащатъ въ годината за пжтна повинностъ по 4 лева.

Чл. 2. Ония лица, които нежелаятъ да исплащатъ своята пжтна повинностъ не въ пари, а съ работение, то кмета въ началото на м-цъ Мартъ прѣдставя въ окр. съвѣтъ списъкъ за числото на тия работници, които сж длъжни четири цѣли дни да работятъ по ония мѣста и пжтища въ околията, дѣто имъ укаже пжтния пикеръ.

Чл. 3. Врѣмето, за повикването на подобни работници прѣзъ годината, е неопредѣлено.

М-ръ Икономовъ : Това предложение не е нищо друго, освѣнъ закона, направенъ въ 80 год. само сж измѣнени 2 думи, дѣто се казва, че на мѣсто да работи 4 дена въ год. може да плаща 4 лева. Необходимо е, да се обърне пжтната повинностъ въ натурална, за да има по-добра помощъ и за да може по на време да се правятъ пжтищата по всичкитѣ технически условия и да се запазятъ отъ разваляние. До сега отъ една страна правяха, отъ другата се разваляше и послѣ никой не земаше цѣло участие да се свърши, но едно село захваща и оставя ненаправено; на едно мѣсто донасятъ пѣськъ, оставятъ го, отъ тамъ го зематъ и го пренасятъ на друго мѣсто. И послѣ на едно мѣсто правятъ, на друго развалятъ. Да принудимъ населението, това не можемъ ги принуди всички въ едно врѣме да излѣзатъ. Понеже когато трѣбва да ги изведемъ, тѣ си иматъ домашна работа. За да се избѣгне тази мъчнотия; и да се тури въ по-добро състояние тази работа, нѣмаше друго срѣдство, освѣнъ това, което се предлага, и моля, да се замени пжтната повинностъ съ парична и да се възложи върху М-ството съ помощта на окр. съвѣтъ да може въ най-удобно врѣме на година да

се затови за построяването на пжтищата, и тогава ще се направятъ както трѣбва, така щото отъ послѣ да не се развалятъ отъ снѣгъ, отъ дъждъ и прочее.

Д-ръ Цачевъ : Азъ ще помоля г. М-ра на Общитѣ Сгради, да ми каже, ако се приеме това предложение, тогава суммата, която е въ бюджета относително поправката на пжтищата отъ 2728800 фр., тази натурална повинностъ отъ всѣкого ще ли се спадне отъ тази сума, и тази сума ще бжде ли особена, или ще дохожда като приходъ?

М-ръ Икономовъ : 1,559.000 се минуватъ като доходъ и Н. Събрание ще го види въ бюджета за приходитѣ. (Гласове : Има го). А това расхода заедно съ паритѣ, които ще се събератъ отъ населението. Миналата година бюджета на М-вото на Об. Сгради бѣше 4,000.000 и толко лева. Тази година като извадимъ 1,560.000 л. остава бюджета 2 мил. и нѣщо, защото освѣнъ тѣзи 1,560.000, които ще се събератъ като доходъ, има и друга економия отъ 2 или 3,000.000 лева и бюджета на Об. Сгради се въскъчва на 1,200.000 лева.

Д-ръ Цачевъ : Въ този случай ще кажа, че щомъ натуралната повинностъ се плаща, ще се зематъ работници съ пари отъ друга страна. (М-ръ Икономовъ : Така). Но моля г-нъ М-ра, да съобщи, какъ ще постѣпи съ тия жители, които желаятъ да направятъ сами своитѣ частни пжтища и дадатъ заявление предъ Министерството на Об. Сгради. Като имъ укаже помощта за направата, да ли ще имъ откаже М-вото или не?

М-ръ Икономовъ : Макаръ това и да не се касае до общий въпросъ на пжтната повинностъ, защото тѣзи въпроси сж часни до окржжитѣ, но азъ ще отговоря че въ закона за пжтищата, има както окржжни, така и държавни, или селски. За тѣзи пжтища има предвиденъ и тамъ параграфъ. Окржжитѣ съвѣти опредѣлятъ, въ кой день селенитѣ трѣбва да излѣзнатъ да свършатъ този пжтъ. Ако този пжтъ е държавенъ, правителството ще помогне, ако е селски, остава чисто на населението.

Попповъ : Азъ мисля, че ако е съ пари и ако има такива предприемачи, каквито сж сегашнитѣ, както стана съ петроханското шосе, то не ще бжде по хубаво отъ колкото сега. Тукашнитѣ пжтища, за които се харчатъ милиони лева, не сж по добри. Ако

е съ пари, то съ тѣзи пари нищо нѣма да направимъ. Както каза г. Пачевъ, ако има нѣкои села, които желаятъ, защо да не имъ се позволи да го направятъ. Ако искатъ сами да си направятъ пжти, защо да не ги оставимъ? До сега дѣто не се правеха, то бѣше, защото нѣмаше кой да имъ помага, а щомъ управителитъ взематъ тази грижа отъ горе си, да испроваждатъ хора нарочно за тази цѣль, да надзираватъ, азъ мисля, че по-добри пжтища ще си направятъ, отъ колкото ако се правятъ съ пари.

М-ръ Икономовъ : Г. Поповъ се коснува до единъ въпросъ, който заслужава особено внимание. Той каза, че населението може си направи пжтищата по лесно и по ефтино. Азъ не съмъ съгласенъ. Той гледа много леко на селскитъ трудъ. Ако оцѣнимъ времето, което ще изгуби населението, ако смѣтимъ паритъ и направиме сравнение, то бждете увѣрени, че то ще бжде 100 пжти по скъпо. Азъ съмъ билъ управителъ и ги знамъ тѣзи работи. Последнѣ какво излиза? То тѣто ще свършатъ за 4 — 5 дена, ако сж работници, ще я некаратъ за 2 дена. Тази работа, която ще свършатъ за 5 дена, ако я пресмѣтнете, тя ще бжде голѣма работа. А единъ работникъ, като се намѣрва подъ надзоръ, ще го направи само въ единъ день. Друго каза г. Поповъ, да оставимъ населението, когато поиска. Това не е толко хубаво за самитъ пжтища. Ето защо: Обявява се, че населението отъ еди-кой си окръгъ, трѣба да излѣзе да работи; и едната частъ излиза, а другата не излиза. Едни се напиратъ въ полето по нивитъ си, други по ливадитъ на сѣното си, и какво излиза отъ това? Излиза, ченѣкои мѣста се правятъ по скъпо и даже направенитъ се развалятъ. Отъ друга страна какво излиза, че не може да има добръ надзоръ. Ако се проводи надзирателъ, този надзирателъ, какво ще прави, когато цѣла година не може да се върти тамъ, нито пакъ окр. съвѣтъ може да му плаща за това врѣме. Този надзирателъ може да се земе за 2, 3 мѣс. до дѣто се направятъ пжтищата; но, ако бѣше тѣй, щото население то да излиза наведнажъ да прави пжтищата; въ такъвъ случай можеше да се свърши въ 2, 3 мѣсеца. Но сега не е тѣй. Всѣки излиза, когато ще. Така щото надзирателя трѣбва да стои постоянно тамъ. Може ли да се държи цѣла год. надзирателя тамъ и всѣки когато му скимне да излѣзе? Това

не е полезно за пжтищата; а по добръ ще бжде за самитъ селени да спечелятъ тия 4 дена съ 4 лева. Едно, че тѣ ще иматъ двойна полза, друго пжтищата ще бждатъ по добри и ще служатъ на селенитъ даже да печелятъ отъ тѣхъ.

Шивачовъ : Азъ нѣмамъ нищо противъ това предложение на М-вото на Об. Сгради, но азъ мога да дамъ други свѣдения на Нар. Събрание и то ако желае може да ги земе предъ видъ. Пръвъ пжтъ, когато бѣше дадено шосето Севлиево — Търново, населението погледна съ голѣмо негодование и каза: защо да не работимъ сами ами да плащаме толкозъ скъпо на тѣзи дѣто работятъ; задължени сме да имъ даваме двойно? Може би предложението е добро. Но трѣбва да се земе предъ видъ, какъ ще погледне населението на този въпросъ. Самото население желае и му е по добръ да си работи, отъ колкото да плати. За това венчигъ тѣзи лица, които предпочитатъ да работятъ, нека се оставятъ да си работятъ. Тогава тамъ, дѣто окр. съвѣтъ има по при сърце да работи и изпълнява своитъ обязанности, тамъ пжтищата ще бждатъ по добри. Земете предъ видъ шосето Плѣвентъ — Севлиево, дѣто по-много то е добро; именно защото окр. управители всѣкога сж подканяли населението да работи, и то никога не се е отказвало. За това онѣзи, които се отказватъ да работятъ, нека платятъ 4 лева; а които не се отказватъ, да имъ се позволи да работятъ.

М-ръ Икономовъ : Това, което предлага г. Шивачовъ, раздвоява работата. Той иска, които плащатъ, да не работятъ. Но това не можемъ опредѣли, както става и сега. Да положимъ, че нѣйдѣ трѣбва да се захване пжти и се обявява: който иска да излѣзе да работи, а който не иска, да плати 4 лева. Напр. половината излѣзнали, а по голѣмата частъ иска да плати. Надзиратели се турятъ напразно, когато хората не излизатъ. Питатъ ги, защо не си платятъ, като не излизатъ, а тѣ казватъ, ний не можемъ да платимъ, ще излѣземъ сами да работимъ, но сега не можемъ, ще излѣземъ на есѣнь. До есѣнъта да ли могатъ да свършатъ работата си и надзирателитъ все тамъ ли трѣбва да стоятъ? Освѣнъ това потрѣбва на едно мѣсто пжтъ и трѣбва тамъ да се работи; надзирателитъ не могатъ да стоятъ все на едно мѣсто, и послѣ излиза, че е направена една частъ, а другата не е. Дойде есѣнь, пакъ каз-

ватъ нѣкой, че сега нещата да излѣзнатъ, и пжтищата пакъ оставатъ развалени. За това или да приемемъ: въ извѣстно врѣме населението да е принудено да работи, или всичкото население да плаща. Послѣ ако има хора, които предлагатъ сами да работятъ, да излѣзнатъ на еднажъ, когато селото е празно; разбира се тѣй ще имъ се позволи. Ако нѣкой не излѣзе като работникъ, той ще бѣде принуденъ да плати 4 лева. Но той може да бѣде и всѣкога на работа, да се счита работникъ на окр. съвѣтъ. Ако има двама, които работятъ добръ, и се запишатъ като работници, ще се намѣрватъ подъ надзоръ, ще имъ се плаща повече, защото ще бѣдатъ по ползовити, тѣй като ще бѣдатъ принудени да работятъ за тѣзи цари, да работятъ хубаво и по много. Когато си изработятъ 4 дена, ако искатъ да работятъ нататѣкъ, ще имъ се плаща пакъ. И тогава ще има двойна полза; когато си получаватъ заплащата, ще изработватъ нѣщо по порядъчно.

Марко Велевъ: Г-да представители! Предложението на г. М-ра улеснява пжтната повинностъ, защото отъ какъ сме се освободили 5 год. врѣме, градоветъ не знайтъ що е пжтна повинностъ. Гражданинѣ не излизатъ да работятъ по шосето. Правятъ се около Видинско мостове цѣло лѣто, стоятъ инженери, само да получаватъ прогонни и нищо повече. И гражданинѣ трѣбва да зематъ участие. Не само да се наричатъ Български граждани. За това мисля е умѣстно предложението. Но азъ мисля да бѣде поне 2 лева. Може да се раздѣли на 3 части; единъ, два и три лева. Но тежко е да се дадатъ наведнажъ 20 или 30 гроша и трѣбва всички да бѣдемъ равни: и Турчинѣ, и Българинѣ и селенинѣ, и гражданинѣ. Затова пакъ повтарямъ, че е умѣстно предложението на М-вото и съмъ убѣденъ, че ако се приеме, ще стане голѣма полза за тия пжтища.

Молла Юсуфъ: Г-да представители, колкото за пжтищата не можемъ да се съгласимъ за пари. Да се опредѣли единъ срокъ, въ който селото да си направи пжтьтъ, а не да дава населението пари. Ние все отъ Турско врѣме още си правиме пжтищата безъ пари. Има село, което не може да даде 4 гроша емлякъ. А сега да даде 4 фр. това е не възможно. Кое село иска да си прави пжта само, да му се опредѣли единъ срокъ, и както иска пра-

вителството да го направи. На това не можемъ да се съгласимъ, защото напжтъ хора съ бѣдни — Мюсулмане и Българе съ все бѣдни. А колкото за гражданетъ, не знамъ.

Дуковъ: Предложението на г-на Министра на Общ. Сгради цѣлѣта му не е лошава, но мжчно ще може да се приспособи. Ако погледнеме отъ една страна работата, ако единъ човѣкъ не работи 4 дена да плати 4 фр., ще има голѣма полза; но има такива хора, които по обичаѣтъ да работатъ 4 дена, отъ колкото да дадатъ 4 фр. И кои съ тѣзи хора? Който има своя работа, той всѣкой пжтъ ще се съгласи да даде 4 фр.; но, хората, които нѣматъ своя работа, ако иматъ 4 или 5 спина, ако имъ турите по 4 фр. тѣ трѣбва да плататъ 100 гроша. (Гласове: Ще работатъ на пжтя). Но щомъ си дамъ 4-тѣ фр. никой законъ не може да ме задължи да работя; а той щомъ си е далъ веднажъ паритѣ, не разбира, че може още да работи и съ пари. А който ще отиде да работи, ще иска 2 фр. или 6 фр.; и, които правятъ пжтъ ще може да се пазари съ оногова, за колко може да работи. И послѣ азъ мисля, че съ тѣзи франкове, които се събиратъ, не може никаква работа да се свърши. А колкото за гражданетъ, които нещата да работатъ, а ще плататъ, тогава отъ гдѣ ще се взематъ тия работници? Иселенинѣ когато даватъ пари, нѣма да отидатъ на работа. За туй, азъ виждамъ за по-добръ, да остане както се каза понапредъ, че който иска, да работи, а който неще, да даде пари. Тѣй ще постигнеме цѣлѣта, която гониме. Азъ тѣй глѣдамъ на този въпросъ.

Докл. Анневъ Г. Попонѣвъ преди малко каза, какво е петро-ханското шосе? Има и другъ по-добръ пжтъ. Но азъ питамъ, ако има нейдѣ лошава мѣстностъ, може ли да пресечемъ тамъ толкови камъне съ ангария? Азъ знаа, когато се правеше пжтя отъ Преславъ за Герово презъ Дервинѣ, тогава правителството, понеже видѣ, че не може съ ангария да се свърши, обърна съ пари. И тѣй се убихъ почти 4 души когато тропяха камъне. И ние мин. година когато правихме пжтя, 6 души се убиха. Дѣйствително, ангарията има лошава послѣдствия. За това онѣзи, които сж отъ 18 год. до 55 год., които не сж въ сѣстояние да работятъ, да плататъ. Но тѣзи които искатъ да работатъ, да работатъ по такива цѣни, каквито сж били предложени

отъ Окр. съвѣтъ. За това, чл. 3-ий да го у-
гасимъ, и да се добави оная добавка, която г. М-ръ
на Общ. Сгради по напредъ каза. Тѣй щито, тѣзи
работници, които желаятъ да работятъ по 4 дена,
да имъ се плаща на повече цѣна.

Мецовъ: Азъ щѣхъ да се съглася съ г-да пред-
говорившиятъ, които казахъ да плащатъ едни а други
да работятъ, ако не бѣхъ въ окр. съвѣтъ и не
знаехъ какъ трудно се доставява материяла; зато-
ва, трѣба да благодаримъ на г-на министра, гдѣто
се е пегрижилъ, да направи предложение щото пжт-
ната повинностъ да се се обърне на 4 лева. Много
добро нѣщо. Азъ съмъ убѣденъ, г-да представители,
че не сж много пари. На това ще се съмасаатъ са-
мо лѣнливитѣ да иджтъ да работятъ, а не онѣзи, ко-
ито обичатъ отечеството си. Това искахъ да кажъ.

М-ръ Икономовъ: Колкото за това, че немогатъ
да се намѣратъ работници, ще отговори двѣ думи.
Ако г-нъ Мецовъ си даде трудъ да види презъ Со-
фийското поле, колко души отиватъ отъ Македония
птерсятъ работа, ще види, че дѣйствително има ра-
ботници.

Мецовъ: Азъ такова нѣщо не казахъ, и въ про-
токолитѣ го има.

Батановски: Тукъ сички се мячимъ какъ да
туримъ равенство между гражданитѣ и селенитѣ. Но
има нѣкои, които пѣматъ пари да даджтъ, защото
сж претоварени и съ други данъци. За това, азъ
съмъ на мнѣние, да се раздѣлятъ на 2 части. Който
желае самъ да си го прави, а който има пари, да
плати за 4 дена.

Бошнаковъ: Който е следилъ и изучилъ въпроса
за пжтната повинностъ, той се е увѣрилъ, че е
безисходно и че пѣма никаква полза отъ нея. Гра-
жданитѣ има 5—6 год. да не сж ходили на пжти-
щата да работатъ; а селенитѣ сж обрѣменени съ
даждия и пакъ ходятъ ежегодно по нѣколко дни, и
то съ колата си. Казватъ, че ако дадатъ пари, има-
ло хора, които нѣма отъ гдѣ да заплатятъ. Въ едно
село ще има може би, $\frac{1}{4}$ които неже могатъ да
дадатъ, но $\frac{3}{4}$ които ще плататъ. Така щото, окр.
упр. сжвѣти ще извикатъ на работа тѣзи, които не
ще могатъ да платятъ; но тѣ ще работатъ за това
съ заплатата по много отъ 1 левъ на день. Ако се
обърне пжтната повинностъ въ пари, това е улѣс-
нение и за населението и за страната. Ако остане:

които искатъ съ пари да плащатъ, а които искатъ
да работятъ, това ще бжде съвсѣмъ непрактично и
вмѣсто да поправиме пжтищата ще се развалятъ,
защото не идатъ венчки въ едно врѣме на работа. Напро-
тивъ ако се плащатъ пари, то окр. инженеръ заедно съ
окр. съвѣтъ ще знае, какъ трѣба и кога трѣба да
се поправятъ. Щомъ има сумми събрани, единъ день
може да извикатъ 200 работници, които ще напра-
вятъ пжтя както трѣба. Неможемъ да задължимъ
населението, щото въ едно врѣме въ всичкото кня-
жество да излиза, защото на едно мѣсто протѣятъ
е по рано, а на друго по късно и др. причини.
За това, водимъ отъ тѣзи съображения и отъ обя-
сненията, които се дадохъ по този въпросъ, азъ
моля, да се съгласиме съ предложението на г-на
Министра. Които сж въ състояние, ще платятъ, а
които не, ще имъ се плати за да работатъ. Пра-
вителството съ окр. сжвѣти ще ръководатъ работата,
и тѣ сж, които ще събиратъ пари и ще плащатъ на
онѣзи, които нѣмогатъ да платятъ. За туй, не трѣба
по моето мнѣние повече да разискваме тоя въпросъ,
а да гласуваме сега, и да се опредѣли, по колко
да плащатъ. Относително пжтя, за които говори
г. Шивачовъ, то закона за пжтищата ясно опрѣ-
деля. Окржнитѣ и държавнитѣ пжтища се поддър-
жатъ отъ суммитѣ, които се събиратъ отъ окржга,
между-селскитѣ пжтища е работа на онѣзи села,
които иматъ нужда отъ тѣхъ и тѣ си ги праватъ
особно. (Шивачовъ: Туй нѣма свѣрска съ то-
ва) Стѣдователно този въпросъ самъ по себе си се
рѣшава.

Вас. Шишковъ: Съгласенъ съмъ съ предговорив-
шия, който каза, че трѣбва да се плаща, и въ до-
пълнение на думитѣ на г-на Мецова дѣто каза, че
ставали злоупотрѣбления и азъ ги зная, както и дру-
ги злоупотрѣбления. Всѣка община или село испра-
ща надзирателъ назначенъ отъ кмета, и този над-
зирателъ издава билети, че еди-кой си е работилъ
за 60 гр. Отиватъ други да работятъ, и тѣмъ се
казва, че си е свѣршилъ пжтя. Дохожда послѣ пи-
джинерина и казва, че еди-кой пжтъ не е добъръ.
За туй, най добръ да се приеме предложението на
г. Министра.

Ф. Мариновъ: Искамъ думата.

Шивачовъ: Азъ г-да представители

Мецовъ: Най послѣ г-нъ Шивачовъ не разбира

по пхтната часть, нека се даде думата на друго.

Шивачовъ: Не сж само председателитѣ на окржжнитѣ съвѣти, които се предполага, че иматъ понятие отъ пхтната повинность. Когато се отмѣнява единъ законъ, не трѣба да се бърза. Ако тѣзи председатели на Окр. Съвѣти кажатъ друго нѣщо по този въпросъ; тогава разбирамъ, можеше друго да стане. Азъ зная хора отъ Троянската околия, които за 100 гроша ходатъ по 10 дена да работатъ. Да ви покажж нримѣръ Троянци. Много хора отиватъ на гората да сѣкатъ дърва. Азъ мисля, че г. Дуковъ нѣма право да тропа съ крака; когато той говори, азъ всѣкога го изслушвамъ. Ако нѣма да говоримъ, тогава да затворимъ Събранието. (Гл.: На предмѣта). Всѣкой има право да исказва своето мнѣние и Нар. Събрание, ако ще да го приеме или отхвърли. За това ако се възложи на населението по 4 лева, ще бжде твърдѣ тежко. Населението ще погледне на това съ голѣмо негодование. (Единъ гласъ: Неразбирашъ). Ако се каже за тѣзи, които не отиватъ да работатъ, да плататъ по 4 лева, тогава разбирамъ, но да се каже за всички, ще бжде неудобно. И нека кажатъ тѣзи, които казватъ, че по добрѣ разбиратъ.

Мецовъ: Ни хаберъ нѣмамъ отъ тая работа.

Буровъ: Мнозина говорихъ, да се остави на населението само да си прави пхтищата; но тогава пакъ не ще да имаме пхтища; защото, когато искаме нѣкого да извадимъ, то ще каже, че ние сме си направили пхтъ. За туй, азъ се съгласявамъ да бжде съ пари. А тѣзи, които не искатъ да платятъ, могатъ да отидатъ да работатъ.

Д. Поповъ: Азъ ми се струва, че въ закона за управителнитѣ съвѣти е ясно казано, че за тѣзи пхтища се грижатъ упр. съвѣти; тѣ ще размислятъ за тѣзи пхтища, които ще има да се правятъ. Колкото за Петроханското шосе знаемъ, че всѣка година се отпущатъ пари да се прави. Да направимъ единъ калдѣржмъ въ цѣлото княжество нѣма, толкози пари да отидатъ. Населението не може да се отплати на тѣзи предприемачи. Ако единъ мостъ се прави за 8 хил. лева, тѣ го правятъ за 50 хил. лева. Това нѣма да приемемъ; а въ всѣкой окржжъ окр. упр. съвѣтъ да събира пари и както намѣри за добрѣ.

М-ръ Начевичъ: Азъ искамъ да кажа нѣколко думи въ сжщий смислъ както каза г-нъ Дуковъ. Тука

се каза, че имало хора, които не могатъ да платятъ въ пари пхтната натурална повинность. Тука се каза, че който е бѣденъ, ще отиде на работа, и на мѣсто да работи 4 дена, ще работи по-малко, защото ще получава по 1½ левъ на день. Така щоту спечелва на день ½ левъ. Ако даде 4 лева послѣ, ще земе 6. Тука е едно нѣщо, което трѣба да разбереме. До сега не сме могли да имаме пхтища, защото сж ставали и много злоупотрѣбления. Да приемемъ предложението на г-на М-ра на Общитѣ Сгради и въ сжщото врѣме тѣзи пхтища да се правятъ чрѣзъ окр. съвѣти. (Гласове: Да). Самъ г-нъ М-ръ заяви, че тѣзи пари се израсходватъ съ тѣхното съгласие. (Поповъ: Тѣ да ги събиратъ). Тѣ не могатъ да ги събиратъ. Ако оставимъ на окр. съвѣти, да събиратъ паритѣ за пхтната повинность, пакъ ще бжде непрактично. Правителството ще даде отъ кассата пари и това ще бжде обратенъ капиталъ. Не може по този начинъ, както казва г-нъ Д. Поповъ, да се остави на окржжнитѣ съвѣти да събиратъ пари; това е невъзможно. (Гласове: Да се гласува, исчерпано е!).

Юр. Шипковъ: Почти всички г-да представители казаха по този въпросъ, и, ако щѣхъ нѣщо да кажа, тѣ го казаха. Азъ щѣхъ да говора нѣщо по теорията на г-на Дукова. Той каза, че ако има въ една кхща 5 или 6 души, не може да имъ се иска по 4 лева. Отъ друга страна каза, че съ този законъ се научаватъ и гражданитѣ да работятъ и каза, като нѣма хора да намѣрятъ да работятъ, какъ ще правятъ пхтищата. Отъ тази теория не можихъ нищо да разбера. За туй, които нѣматъ пари въ една кхща, ще отидатъ да работятъ за пари. За туй съмъ на мнѣние да се приеме предложението на г-на М-ра, което ще бжде твърдѣ улеснено за населението. И въ сжщото врѣме се поддържа предложението на г-на Дукова.

Дуковъ: Азъ до колкото глѣдамъ, всѣкой единъ представителъ споредъ знанията си се старае да се рѣши този въпросъ добрѣ. Азъ казахъ, че ако населението плаща, ще се срѣщнатъ по-голѣми мъчнотии. Г-нъ М-ръ Икономовъ каза, че за работници не ще да се срѣщнатъ мъчнотии, защото имало много хора, които идели отъ Македония за работа. Но азъ мисля, че тия, които оставятъ отечеството си, тѣ не работятъ за малко, но тѣ идатъ да кяруватъ;

тѣ сж дошле съ извѣстна цѣль да направятъ нѣкоя търговия. Но както и да е. Тука искамъ да кажа, че правителството помага на тѣзи пктища. И азъ мисля, че правителството помага, защото никой пктъ населението не може да направи пктъ до дѣто правителството не му помогне, защото може би да има за разбиване нѣкоя канара. Послѣ г-нъ Мецовъ каза, че той е билъ нѣколко години предсѣдатель на окр. свѣтъ и знае какъ се правятъ пктищата. Наистина, може да знае какъ се правятъ, но самъ да прави пктъ, то е съвсѣмъ друго. Азъ нѣколко мѣсеца съмъ билъ по пкти съ тия хора, които правятъ пкти и по-добрѣ знаа, какъ се прави пктъ. За това, не мога да поддържа, че ако е съ пари, по-добрѣ ще се правятъ. Освѣнитъ това, кой знае кога ще се събератъ тия пари, когато населението не може да плати даждията си. И г-нъ Шивочовъ казва, че тѣй било по-добрѣ, защото много е виждалъ той какъ се работи пктъ. Най-послѣ Народното Събрание нека се произнесе.

Анневъ: Оттѣглямъ си думата.

Батановскій: Колкото за гражданетѣ, това е дѣйствително. По добрѣ е да даватъ по 4 лева. Но да се искатъ пари отъ селенетѣ, мисля не ще да бжде добрѣ. Всѣко село да си прави пкти както иска; а правителството да прави пктищата ние знаемъ каква икономия прави; то похарчва по 2 милиона гроша за единъ пктъ и пакъ този пктъ не е направенъ добрѣ. Това е моето мнѣние.

Шивачовъ: Г-да представители, което обичате, може да мислите и да приемете, но азъ съмъ длъженъ да сжобжъ, че вие работите легкомисленно, да приемете искате, безъ да предвидите какви послѣдствия могатъ да бждатъ. Ако е невъзможно да се направи нѣщо, като работи само населението, то ако вземете 1 1/2 мил., при изпълнението на този законъ пакъ неможете нищо да направите. Може би ще отидатъ още 4 или 5 милиона и пакъ нищо не ще стане. Трѣба да се обърне по сериозно внимание на този въпросъ, да се остави старата система и да се изнамѣржтъ мѣрки, какъ да се изпълни закона много по правилно. Азъ съмъ увѣренъ, че съ тия пари неможе нищо да направите, но ще трѣба още да добавите 4 или 5 мил. Ние знаемъ какъ предприемачитѣ правятъ, щото не ще да стигнатъ и 7 милиони.

Бошнаковъ: Нека се съгласи и убѣди г. Ши-

вачовъ, че пктната повинность, която е била гласувана преди некая година чрезъ единъ законъ, до сега не се е изпълнила и не ще може да се изпълни. Причинитѣ се казаха. И така нѣмаше пктища ни нищо. Азъ би се съгласилъ, че трѣба пакъ да изваждаме население, но практиката учи противното да работимъ, и вѣрвамъ, че въ градоветѣ и селата ще предпочетатъ да платятъ 4 лева, а които нѣматъ да заплататъ, на тѣхъ ще се плаща да работятъ отъ тѣзи, които сж заплатили. Не ще имаме никакви предприемачи тука; окржжитѣ свѣти иматъ предъ видъ своитѣ пктища въ какво положение сж; тѣ знаятъ дали хозйственнимъ образомъ да се направятъ или да се дадатъ на предприемачъ, или да си намѣрятъ работници — споредъ врѣмето; т. е. тѣ ще направятъ това, което имъ е выгодно. Тѣ немогатъ да злоупотрѣбятъ паритѣ събрани отъ населението. Който неможе да заплати, ще му се заплати да работи 4 дена поне шестъ лѣва т. е. ще спечели 2 лѣва. Ние имаме много работа още, за това да не губимъ врѣмето и да се съгласимъ. По лесно, по удобно и по практично не може да бжде отъ това, т. е. да се плаща пари за пктна повинность.

Ст. Х. Добревъ: Г-да представители, съгласенъ съмъ съ онѣзи, които казахъ да стане съ пари, защото на всѣко мѣсто работата не е еднакво скъпа. Този, който ще даде 4 лева, може да си извади 20 пкти по 4 лева. За това, неможемъ да рѣшимъ, щото да се остави на министерството да харчи дѣто намѣри за нужно, тамъ дѣто сж се събрали повече пари, да харчи по много, а дѣто по малко — да се харчи и по малко. Това не е умѣстно.

Ю. Шишковъ: На г. Дукова ще отговоря, че такива хора като него никакъ не сж работили, а сж се намидали на пкти, когато се е работилъ; за това да не докачва хората, а да говори по прилично.

Х. Ан. Флоровъ: Азъ съмъ на мнѣние да се остави населението свободно, и като иска, да си прави пктищата само; а ония, които нещатъ, они могатъ да си заплатятъ.

М-ръ Икономовъ: Предложението е много ясно и изрично. Тамъ е казано, че всичкитѣ жители, които сж подлежали на пктната повинность до сега отъ 20 — 45 год., длъжни сж да плащатъ по 4

лева за 4-тѣхъ лена. А колко ще се похарти отъ окр. сжѣти, ще зависи отъ работата, която се на-мѣри въ окръга. Не само колкото се е събрало отъ този окръгъ, но ако има нужда, ще се добави и отъ правителството.

Шивачовъ: (Гл.: исчерпано е!) Азъ моля Нар. Събрание да направи 10 мин. отдихъ, за да се споразумѣме. Този е единъ важенъ въпросъ и не може да се рѣши така бързо, както иска г. Цачевъ. Азъ при тръгването си отъ Севлиево имамъ особенни поръчки. (Анневъ: може да имагъ). Мое то мнѣние е да се приеме натуралната повинностъ. (Гласове: Исчерпано е!)

М-ръ Икономовъ: Г. Шивачовъ все за Севлиево хоротува. Въ конституцията е казано, че представителитѣ не сж представители на околнитѣ или на окръжитѣ, а на цѣлий народъ, и трѣба да говори това, което е въ интереса на цѣлото княжество, а не което е въ интереса на Севлиевскій окръгъ.

Шивачовъ: Всичкото население е противъ това.

Дуковъ: Най напредъ ще кажа, че ако Нар. Събрание иска да приеме въ пари, то е свободно. Но трѣба да помислимъ за предложението на г. М. Велева, че да не стане на венчки чо 4 л., а на тѣзи, които са работили пхтищата отъ 10—15 год. насамъ, да имъ се тури по малко отъ онѣзи въ градищата, които не сж работили. За това, да се опредѣлятъ разрѣди, щото, които са правили до сега пхтищата, да плататъ по 4 л., а които не са работили, по 6 л. Или ако послѣднигъ плататъ 4 лева, то другитѣ 3 лева. Азъ това по многото казахъ, защото е работа да говори всѣки за своя окръгъ. А колкото за това, което каза г. Шивачовъ, ще му отговоря, че азъ мога да зная, кой е работилъ и кой не.

Предсѣд.: Мисля, че Нар. Събрание е вече освѣтлено, понеже се говори твърдѣ много. (Гласове: Исчерпано е, да се тури на гласуване).

Шивачовъ: Да се даде отдихъ.

Предсѣд.: Желаетъ ли Нар. Събрание да говори още върху този въпросъ? (Не). Тогава моля г. Докладчика да прочете предложението.

Докладч.: (Чете предложението на г. Мин. на Общитѣ Сгради. Послѣ чете предложението на комисията. — Виджѣ по-горѣ). (Чете):

„За извършване работата, поправката, преправката и поддържката на държавитѣ и окръжни пж-

тищѣ въ Българското княжество, всѣки отъ жигелитѣ на Българското княжество, безъ изключение на възраст отъ 20—55 год., освѣнъ недѣгавитѣ, сакатитѣ и военнитѣ, които се намиратъ на дѣйстви-телна служба, плащатъ въ годината за пхтна повинностъ 4 лева“.

Тукъ има една разлика въ предложението на комисията въ годинитѣ, именно отъ 18—55 г. вмѣсто отъ 20—50 г. както си стои въ проекта.

Бобчевъ: Отъ 20—55 г.

Шивачовъ: Азъ намирамъ, че тука въ първий членъ има 2 въпроса. Трѣба ли да се отмѣни натуралната повинностъ и да се тури именно паричната. Ако Нар. Събрание е съгласено, да се опредѣли този въпросъ, и послѣ може за годинитѣ да говоримъ особено.

Предсѣдателъ: Турамъ на гласуване проекта по натуралната повинностъ, както го докладва комисията. Който го приема, да си дигне ржката. (Болшинство). Ще рѣче, че е приетъ законопроекта. Давамъ 5 минути отдихъ.

Послѣ распускъ.

Молла Юсуфъ: Ако е прието това предложение, ние мюсюлманитѣ, депутати, протестираме противъ това, както ме опълномощиха нашитѣ мюсюлмани, и ще си излѣземъ.

Поповъ: По напредъ се каза, че болшинството е приело, че е задължително за всѣкото да плаща по 4 л. Но казваше се при разискването, които искатъ да работатъ, а другитѣ които не искатъ, да плащатъ. Но сега излиза, че всички трѣбвало да плащатъ, и ония, които работиха до сега. Сега ако имъ намагатъ още по 4 л., то и азъ протестирамъ, както и тукъ мюсюлманскитѣ депутати.

М-ръ Икономовъ: Ми се вижда твърдѣ странно това, което си позволи да каже Молла Юсуфъ въ Събранието, че като на тѣхъ нѣколко души не било угодно едно вотирано предложение, то щѣли да напуснатъ Събранието. Тѣзи г-да, които искатъ толкозъ да говорятъ, трѣба да знаятъ, че имаше предложение и въ тѣхна полза, но имаше и друго предложение, и двѣтѣ се вотираха отъ болшинството. За това сега ако Молла Юсуфъ протестира, то си позволява по-вече, отъ колкото може да си позволи единъ депутатъ. Вънъ отъ Събранието може да каже каквитѣ думи, но вжтрѣ въ Събранието, не може.

Трѣбва да се подчиняватъ така също на болшинство-то, както другитѣ хора се подчиняватъ. Правителството не може да приеме таквъзъ заявление, както и Нар. Събрание не може да го приеме. Вишегласие има, и на вишегласието трѣбва да бждемъ покорни.

Предсѣдателъ: Този въпросъ е рѣшенъ и да се повръщаме на него, не може.

Д. Поповъ: Азъ не казахъ, че ще напусна Събранието.

М-ръ Икономовъ: За Васъ нѣма нищо, но за г-нъ Молла Юсуфъ, който каза, че ще протестира и че ще напусне Събранието.

Предсѣдателъ: Сега на дневенъ редъ стои продължение бюджета на М-ството на Общитѣ Сгради.

Анневъ: Азъ мисля, че това предложение на М-ра на Общитѣ Сгради не се свърши. Ми се чини, че има още единъ членъ.

Предсѣдателъ: Нѣма вече, предложението е свършено. Моля г-да докладчика да докладва за бюджета.

Докладчикъ Анневъ: Вчера се спрѣхме на глава VII, и Нар. Събрание не се произнесе окончателно. Комисията е съгласна съ суммата, която стои въ проекта, т. е. 2,728,800 лева.

Поповъ: Ние говорихме, че може да се намали 20%. Гледамъ, че тази сума на редъ не може да се исхарчи въ една година. За това, ако се намали съ 20%, не значи нищо. Тогазъ ще се смалятъ отдѣлно цифритѣ пропорционално едно на друго.

Буровъ: Азъ казахъ и по напредъ заради тази сума да се намали. Тази сума може сега да се приеме, по послѣ, ако би да се срѣщне въ бюджета дефицитъ, то ще направимъ намаление на тѣзи пари.

Доклад. Анневъ: Въ допълнение на думитѣ на г-на Бурова, ще кажа, че и комисията приема тази сума само съ резерва, и, въ случай, ако би да има дефицитъ, то ще се намали. Но за сега да се приеме, както си е въ бюджета.

Т. Яневъ: Щѣхъ да кажа на г-на М-ра на Общитѣ Сгради, че тукъ се тури число, което е предвидено за всѣкого друго, по съгласието на окръжнитѣ инженери. Азъ искамъ да попитамъ, дали тази сума, ако не се израсходи въ единъ окръгъ, ще се принесе за полза на другъ окръгъ.

Доклад. Анневъ: Г-нъ М-ръ Икономовъ каза

по напредъ на Нар. Събрание, че тукъ сепаратизмъ не може да има; тукъ се събира отъ общото и се израсходва за общото. Напр. ако Севлиевский окръгъ трѣбва да плати 150,000 лева, и трѣбва да се похарчатъ единъ милионъ за пѣтица, то разбира се, че ще се похарчатъ колкото трѣбать и ще се събира на всѣкъдѣ, колкото трѣбва да се събира.

Батановски: Г-нъ Буровъ каза, че, ако стане дефицитъ, да се намали тази сума. Тогава, ако Нар. Събрание е на такъво мнѣние, то да не се рѣши въпроса за сега, и, ако стане дефицитъ, тогава да се произнесе.

Доклад. Анневъ: Въ отговоръ на г-на Батановски, ще кажа, че не може да се остави недовършена работата. Ние трѣба да се разяснимъ; но когато се истегли балансътъ, въ случай, че не се съгласимъ, да има дефицитъ, то той може да се покрие отъ друго мѣсто. А да оставимъ тази сума висяща, то не може, защото тогава не може да се истегли нито балансътъ.

М-ръ Икономовъ: Ако желае Нар. Събрание да свърши и ако желае да намали тѣзи сумми, то може, само да не се остава недовършена работата. Тукъ има представители на всичкитѣ окръзи, и познаватъ каква нужда има всѣки окръгъ.

Буровъ: Когато казва г-нъ М-ръ, че е зель свѣдения, то навѣрно е предвидѣлъ за всичкитѣ окръзи колко трѣба. Сега бихъ мислилъ, ако е нужно, то да се смали съ 20 %.

Предсѣдателъ: Най-напредъ ще положи на гласуване предложението на комисията, послѣ предложението на г-на Бурова, да се смалятъ 20 % тия сумми.

Буровъ: Азъ съмъ за сега съгласенъ съ комисията.

Предсѣдателъ: Тогава полагамъ на гласуване суммата за мостоветѣ и поправкитѣ на шосетата. Който приема да се отпуснатъ предвиденитѣ въ бюджета 2,728,800 лева, да си дигне ржката. (Меншество). Народното Събрание не приема тая сума. Тогава полагамъ на гласуване предложението на г-на Бобчева, поддържано отъ г-на Бурова, т. е. тия сумми, които сж предвидени въ бюджета, да спаднатъ съ 20 % на всѣки окръгъ.

Бобчевъ: Тогава се смалера съ 545,760 лева.

Предсѣдателъ: Който приема да се смали отъ

всѣка една сума 20 % да си дигне ржката. (Болшинство).

Доклад. Анневъ: Значи 545,760 лева да се спаднатъ.

(Чете):

ГЛАВА VIII.

За поправка правителствени здания	100,000	100,000
За построяван. здания за учебната занаятчийница въ с. К. яжево	40,000=	40,000
За построяван. здания за кожухарско училище въ	60,000=	60,000
За построяван. здания за лозарско училище въ	60,000=	60,000
За построяван. кантонирки	60,000=	60,000
Всичко по глава VIII	100,000=	320,000=320,000

Никакви измѣнения; комисията прие, както е представено лева 320,000, а именно:

За поправка правителствени здания	100,000
Построяване здание за учебната занаятчийница въ село Княжево	40,000
За построяване здание за кожухарско училище	60,000
За построяване здание за лозарско и градинарско училище	60,000
За построяване кантонирки	60,000
Всичко по глава VIII	320,000

Бобчевъ: Мисля, че по-напредъ азъ говорихъ за градинарско училище. Понеже М-ството оставя на осмотрението на Народното Събрание да го рѣши... (Гласове: Не). Но тогава за кожухарско училище да ли не е работа на Народното Събрание?

М-ръ Икономовъ: Разбира се, че ще изберемъ такова мѣсто, дѣто се най-много работи този занаятъ. За сега таквозъ мѣсто е Севлиево. А за лозарско и градинарско училище се произнесохте да се открие въ Кюстендилъ, и когато се говореше за училищата, тогава вече се обѣщахте, че тамъ гимназия ще се устрои тамъ друго училище и вие го приехте.

Анневъ: Азъ това искамъ да кажа, че това трѣбва да се остави на М-вото на Об. Сградн. то да намѣри най-доброто мѣсто, дѣто да се отвори това или онова училище.

И. Шишковъ: Думата е за построяване на здание за кожухарското училище. Азъ само искамъ да напомня на М-вото да земе предъ видъ, щото училището да бѣде тамъ, дѣто има по-вече такива занаятчии. За таквозъ мѣсто препоръчвамъ Берковица. Тамъ има 15—20 табачници, които се занимаватъ съ обработване кожи и прочее. Сжщеврѣменно въ окръжността ѝ има такива села. Като оставаме това на расподожението на М-вото, азъ искамъ само да напомня това на Министерството.

Батановски: Истина голѣмо добро щѣше да бѣде за Кюстендилъ, да има гимназия. И онзи день стагнаха толковъ дебати върху този въпросъ. Азъ би желалъ да се отпусне за градинарското училище въ този градъ 60,000 лева и да се опредѣли непременно тамъ да бѣде, а не да се остави на М-вото, да прави както иска.

М-ръ Икономовъ: Азъ оставихъ тукъ празно мѣсто, защото правителството трѣбва да се освѣтли по това нѣщо. Когато преди нѣколко дена се разискваше въпроса за училищата и се постави въпроса за гимназия въ Кюстендилъ, каза се, че тамъ не трѣбва гимназия, защото ще се отвори градинарско училище. Слѣдователно, този въпросъ остана.

Шивачовъ: Азъ благодаря на г. М-ра, че намѣрилъ такова мѣсто, дѣто да се построи таквозъ училище. г. Шишковъ каза, че въ Берковица имало занаятчии, но числото имъ въ Севлиево, не само че е по-голѣмо, но даже има и 2 фабрики на Илия Ганчовъ, който преди една година давалъ на самата войска както гѣонове, така и горни видела. За това, г. М-ръ е избралъ много добро мѣсто и моля Нар. Събрание, да се съгласи да стане таквозъ училище въ Севлиево.

Шишковъ: Тукъ се каза по-напредъ да остане това на расположението на г. М-ра. Може въ Севлиево да има по-вече такива занаятчии, но освѣтъ въ Берковица, има наоколо 10 села, които се занимаватъ съ тая работа. Постѣ каза, че въ Севлиево имало и фабрики. Азъ мисля, че ний не щоможемъ се съгласи, и най-добрѣ е да оставимъ на М-вото.

Попозъ : Ако е за кожухарското училище, то ще каже, че въ Турско време Севлиево е работило съ Букурещъ и Вѣна по тази търговия. За туй тамъ му е мѣстото за таквъо училище и да не приказваме на дълго и широко, а да се съгласимъ.

М-ръ Икономовъ : Ако Н. Събрание желае да не ставатъ дълги разисквания, нека остави този въпросъ не на М-ра, а на М-рския Съвѣтъ. Ний ще вземемъ въ внимание и предишното ваше рѣшение, т. е., че трѣбва да се изработватъ стоки за обуца и трѣбва да се избере таково мѣсто, дѣто би могло да се удовлетвори това. Ний ще имаме всичко това предъ видъ.

Мецовъ : Напълно се съгласявамъ съ г. М-ра, по неже по тази частъ и азъ съмъ практикувалъ. Най-много кожи излизатъ въ Търново, може би и другдѣ, но не толкозъ. Колкото за Севлиево, то е третостепенъ градъ въ това отношение. Когато купувахъ тѣзи нѣща за Вѣна, купувахъ ги изъ Търново. И въ Плевенъ искаха да изработатъ таквъо сахтиянъ, но водата не помогна.

Буровъ : Азъ искамъ да кажа, че трѣба да вървимъ напредъ, защото времето е късо, и да оставимъ този въпросъ на М-рския Съвѣтъ, който да избере Търново, или Севлиево, но въ Търново кожухарството се работи твърдѣ много.

Предсѣдателъ : Градинарското училище ще стане въ Кюстендилъ и за кожухарското остава на М-рския Съвѣтъ да опредѣли, дѣ трѣбва да стане. Който приема това, да си дигне ржката. (Болшинство).

Докл Анневъ : Глава IX. За допвършване на желѣзнопътнитѣ линии : Кюстендилъ-София-Свищовъ 67.000 лева. За изучаване на линията Царибродъ-Вакарелъ 180.000 лева. Всичко 246.000 лева. Комисията приема тѣзи сумми напълно споредъ проектитѣ.

При това ще направя забѣлѣжка, че има слухове, щото шудитѣ по линията Кюстендилъ-София-Свищовъ не били твърдѣ похвални. Освѣнъ това се научаваме, че сж снѣмани отъ тѣхъ копии и сж прашани — гдѣ не е извѣстно.

М-ръ Икономовъ : Ний да задължимъ тия, които работатъ по шудитѣ да незадържатъ за себе си нѣкой забѣлѣжки, това не е възможно. Най-сѣтнѣ може би да останали нѣкои черновки у тѣхъ, които работятъ; може и да ги показвахъ нѣкому; но да го неправятъ, незная дали имаме право и какъ, да го

въспретишъ. Сѣки писецъ, който пише тамъ, безъ да замѣти нѣкой, той може да снесе копия. Може ли да се запрети това? Закона го запрещава; но може ли да слѣдвашъ за тѣхъ, когато имъ се дава пълна самостоятелностъ, и когато независятъ напълно отъ правителството и отъ контрола на правителството? Заради това да не разискваме този въпросъ, защото било би оскърбително може би за тѣхъ.

Батановски : Азъ мисля това е излишно да се тури 67.000 лева за Кюстендилъ-Свищовска линия. Трѣба 180.000 лева да се предвидятъ, защото Нар. Събрание е рѣшило за тая линия да се прави.

М-ръ Икономовъ : 67.000 лева не се отпускатъ за нови шудии, но за допсѣлашнине на шудии, които сж станали съ кредитъ отъ 350.000 лева, отпуснати миналата година. Като се похарчиха горнитѣ пари, остана борчъ за тия шудии отъ 67.000 лева. А тия 180.000 фр. сж за нови шудии за линията Царибродъ-Вакарелъ. Споредъ смѣтката, която правихме мисля, че ще стигнатъ, даже да артисатъ отъ тѣхъ.

Д-ръ Цачевъ : Г-нъ Анневъ поч. Свищовски депутатъ подигна единъ въпросъ, които дѣйствително насъ стресна.

Вий знаете г-да прадставители, че при построяването на желѣзнитѣ линии, всичко зависи отъ правилното изучаване на тази линия. Нетрѣба да губимъ предъ видъ, че ако изучаванията на линията не сж точни, тѣ да докаратъ на правителството найголѣма тежоба и беда, и да наложатъ на държавата такива непредвидѣни разноски, които едва нашата малка държава ще може да ги претърпи. За това считамъ за нужно да привлѣча вниманието на г-на М-ра на Общитѣ Сгради да има добрина да се земе сериозно съ подигнатиятъ въпросъ отъ г-на Аннева, защото, това е единъ жизненъ въпросъ. Азъ знаа и имамъ положителни свѣдѣния, че тука се правиха шудии отъ частни компании, за които шудии се похарчиха за сжщата линия не помного отъ 180.000 фр. Ние лани отпуснахме 350.000 фр. всичката сума излиза на 417.000 лева. Каква полза г-да, кога даваме 417.000 лева, да нѣмаме правилни шудии, а да имаме шудии такива, които могатъ да заровятъ нашата държава, и да я поробятъ финансово. За това, като е туй най-важенъ въпросъ, да помолимъ г-на М-ра, ако е възможно, до затваряние на сесията, да

даде свѣдѣния за слуховѣтъ, които се прѣскаят дали сж истинни, или сж просто слухове. Защото се говори, че единъ опитенъ инженеръ е далъ рѣпортъ, който не говори въ полза на тѣзи изучаванія. Ако е това истина, трѣба да узнаеме за това.

Д-ръ Икономовъ : Мене ми е твърдѣ жално, че Г-нъ Цачевъ, ръководимъ отъ нѣкакви външни слухове, да хвърли сѣнка върху хора, които сж натопарени съ шудинѣтъ. Много ми е жалъ, защото вѣтъ може да се говори вѣкакво. Азъ можъ да увѣря г-на Цачева, че тѣзи слухове сж много лъжовни. Шудинѣтъ сж много добросвѣстни, и ако има вѣтъ слухове, тия произлизатъ отъ малко несъгласие или недоразумѣние въ частности между ръководителя на тѣзи шудии Князя Хилкова и началника на желѣзнопътниятъ отдѣлъ, г-на Харовера. Има несъгласие върху нѣкои най-дрѣбни работи, като какви трѣба да бждатъ станциитѣ, за салтанатѣтъ въ тѣхъ, какви трѣба да бждатъ нѣкои мостове, какъ трѣба да се правятъ, колко се изисква за тѣхъ и пр.; но тѣзи нѣща непоказватъ неточността и неправилността на шудинѣтъ. Напротивъ, шудинѣтъ сж станали много хубаво, сж завършени, и съ венчки карти, и всичко потрѣбно, сж предадени въ Министерството.

Линиитѣ се изучаватъ по двѣ направления, и пресмѣтнато е за една 42,000,000 лева, и друга 41 милиона и нѣщо. Тѣйщото, слуховѣтъ сж преувеличени, които отъ вѣтъ се прѣскаят. Шудинѣтъ сж направени най точно, и цѣни сж опредѣлени такиви, щото по хубаво не може да ги земемъ. И най послѣ, ако би да сж преувеличени цѣнитѣ, то когато ще се даватъ предпріятіята, ще искаме да поспаднемъ цѣнитѣ, да бждатъ тѣ по малки. Колкото за тѣзи малки недоразумѣния между ръководителя на шудинѣтъ и началника на желѣзнопътниятъ отдѣлъ, то азъ имамъ пълно право и основание да предпочетъ мнѣніята на оновова, който е направилъ нѣколко линии вече, отъ този, който и да е честенъ инженеръ, но само е управлявалъ тренове по линии и повече съ локомотиви и подобни се занимавалъ, отъ колкото да ги строилъ самъ. За това моля г-на Цачева да не слуша тѣзи външни слухове, но тѣзи, които сж правилни шудии, и когато ще се представятъ на Нар. Събрание ще узнае, че дѣйствително е било тѣй.

Д. Попповъ : Щѣхъ само да питамъ за тѣзи 350 хил. лева, които сж се отпуснали миналата година, да ли сж се свършили, и не стигатъ ли ?

М-ръ Икономовъ : Не стигнаха, защото станаха нѣкакви извънредни разноски. Напр. въ миналогодишниятъ бюджетъ не бѣше предвидена заплата за Министра на Общитѣ Сгради ; и този часъ послѣ вотираннето на бюджета се назначи князь Хилковъ за управляющій на това М-ство, който споредъ контракта получава 24,000 лева. Тѣзи пари за цѣлата година сж се зели отъ този бюджетъ ; и други нѣкои непредвидѣни разноски сж станали, и за това има единъ малък дефицитъ.

Марко Велевъ : Желателно е да знаемъ по тази частъ, защото въ миналата сесия дадохме 350,000 лева да се изучи линията отъ София до Свищовъ и до Кюстендилъ. И сега имаме пакъ 67,000 лева. За тоя расходъ не трѣба да знае само началника и инженера, но и ний като народни представители отъ какъ сме отпуснали потрѣбитѣ сумми, трѣба да знаемъ отъ тази частъ, да има истина. Така лесно не се събиратъ паритѣ отъ народа, и народа ги печели съ мѣха, съ боси крака. За това г-нъ М-ръ не трѣба да казва, че г-нъ Цачевъ неумѣстно казва ; той добръ казва и умѣстно ; защото ако не знаемъ по отблизо работата, но тѣй баремъ малко да се запознаеме съ нея.

М-ръ Икономовъ : Всичкиѣ книжа, планове и пр. сж на разположение на г-на Марка Велева ; когато обича, може да дойде да ги преглѣда. (Смѣхъ).

Анневъ : Ще отговоря на г-на Батановски, че тѣзи 67,000 лева, които сж предвидѣни въ бюджета, не можеме да не ги приемемъ, толкосъ повече, че лани се предвиде въ закона, че тѣзи изучаванія трѣба да станхтъ, и не можеше да се предвиди и фиксира, че тѣзи 350,000 лева ще стигнатъ. Сега се показва, че трѣба още 67,000 лева и слѣдователно не може да оставимъ не изучена линията, но трѣба да се отпуснатъ.

Бощняковъ : Въпроса за желѣзнитѣ патища господа, е жизненъ въпросъ. Той може да опростати или да съживи държавата. Ний трѣба да оставимъ врѣме на правителството да изучи всестранно този въпросъ. Ний сме постановили още лани, че щомъ правителството изучи този въпросъ, ще свика Нар. Събрание 1 мѣсець напредъ, и ще се произведатъ търгове съ знанието на Нар. Събрание и т. н. т. Помнете, че още миналата година настояваха генералитѣ — министри да правимъ тѣзи желѣзни-

ци хазайственимъ образомъ; и прочее, по какво е до сега станало, то е другъ въпросъ. За това да възложимъ на правителството; когато бжде готово съ изучаване, да ги представи на Нар. Събрание. А сега да пристъпимъ на дневенъ редъ.

Шивачовъ : Азъ ще отговоря на първия въпросъ на г-на Цачева, която теория му препоръчвамъ да има предъ видъ, че съкоги когато правителството предприема нѣщо, то харчи двойно и тройно. И тази теория е и за пжтната повинностъ. Но относително на втория въпросъ, азъ мисля, че Нар. Събрание създаде или прие единъ законъ, въ който казва, че слѣдъ като Нар. Събрание ще види финансовото положение, за което ще му се докладва отъ самото М-ство, и ако види че финансовото положение е добро, то ще прави желѣзници; ако пакъ види, че не е добро, не ще да прави желѣзници. (Съгласно. Веселостъ).

Д-ръ Цачевъ : (Исчерпано е!) Г-да представители! Ако вземете внимателно да прочетете думитъ, които казахъ относително изучаване желѣзнитъ линии, ще видите, че нѣма тамъ ни сѣнка за нападения. Азъ искахъ като народенъ представителъ това, което мисля, че е добро на страната. (Гласове : На гласоподаване !)

Предс. : Полагамъ на гласоподаване : Разноски по глава IX. За доизвършване изучаваня по желѣзнопжтнитъ линии Кюстендилъ — София Свищовъ и Царибродъ Вакарелъ да се отпуснатъ 247,000 лева. Който приема да си дигне ржката. (Болшинство). Прието.

Докл. Анневъ : И тъй всичко споредъ комисията и Нар. Събрание 3,405,089 лева по бюджета на Общитъ Сгради, Търговията и Земледѣлието.

Председателъ : По нататъкъ на дневенъ редъ иде бюджета на Министерството на Финанситъ.

Докл. Ансевъ : Споредъ проекта на министерството всичкия расходъ възлиза на 6,645,442 лева, а споредъ комисията 5,157,045 лева съ съгласието на г. Министра на Финанситъ.

(Чете):

ГЛАВА I.

Цивилната листа на НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО Бъл. гарскій Князь, 600,000 лева.

Председателъ : Който приема расхода по глава

първа да си дигне ржката. (Всички дигатъ).

Докл. Аневъ (чете):

ГЛАВА II.

За съдържание на Народното Събрание 300,000 лева. (Приема се).

ГЛАВА III.

Кодификационна комисия.

Съдържание на кодификационната комисия 230,000 лева.

Споредъ комисията се угасява тая комисия.

Д-ръ Цанковъ : Както видите, въ бюджета е казано за Държавний Съвѣтъ. Тогава той не бѣше още унищоженъ, напечатанъ е билъ по напредъ законопроекта и за това е казано Държавенъ Съвѣтъ. Но подиръ унищожението му, Министерский съвѣтъ рѣши, че трѣба да има една кодификационна комисия. Вие знаете, че нѣколко пкти сж се основавали таквизъ комисии врѣменно да приготвяватъ законопроекти. Но тѣ сж се основавали всекога за единъ, два или три мѣсеци и не сж могли да направатъ нищо. М-рскій Съвѣтъ мисли, че тази комисия трѣба да бжде постоянна. Вие видѣхте, че ви се предложиха единъ купъ закони по съдебната частъ. Ако сме хванале сега да ги разглѣдваме въ Нар. Събрание, то се знае, че ще ги прекараме тѣй както и другитъ закони, за които трѣба изучаване не единъ или 2 мѣсеци, но съ години изучаване, за да може да ги направи човѣкъ както трѣба. За това се рѣши въ Министерский Съвѣтъ. да има такава кодификационна комисия, която ще се занимава съ законопроекти. Защото всеко Министерство ще си приготи единъ проектъ да го изучи комисията по-добрѣ и да направи бѣлѣжки върху него, щото министерството, като предлага на Нар. Събрание законопроекти да бждатъ по-обмислени; защото всеко М-рство ще си прави законопроектъ, но го е направилъ единъ човѣкъ и то въ единъ часъ. А една комисия ще може да го осжди по добрѣ, и Нар. Събрание ще приеме послѣ единъ законопроектъ по обсжденъ. За това да стане една такава комисия отъ 4 или 5 души, на които да се плаща нѣщо и да се тури една сума отъ 60—100,000 лева. Една таквазъ комисия трѣба да се вотира.

Д. Попповъ: Азъ мисля, тази комисия да остане по подиръ малко, нека си поминемъ малко безъ комисия. Сега едно да унищожаваме, а друго да възраждаме, тогава хората ще кажатъ, че е все сжщото.

М-ръ Начовичъ: Въ другитѣ държави, при всѣко М-ство има кодификационни комисии съставени отъ по 5—6 души, които приготвятъ нужнитѣ законопроекти за съответствующето вѣдомство. Освѣнъ това, въ тия държави иматъ и Държавенъ съвѣтъ, дѣто отиватъ законопроектитѣ и се разгледватъ, преди да се внесатъ въ Нар. Събрание. Туй показва съ какво внимание се обработватъ законопроектитѣ въ образованитѣ държави, дѣто иматъ и понапреднали, по-пригответни хора отъ насъ, това показва и какво трѣба ние да подражаемъ. Какво става по насъ? Въ М-ствата нѣма хора, които да иматъ за особена задача, да приготвяватъ таквизъ законопроекти, или ако има въ нѣкое отъ тѣхъ такива хора, то сж чужденци, които не знаятъ до тамъ нашитѣ работи и работитѣ на които е необходимо да прегледатъ и побългарятъ наши хора, които сега не сжществуватъ. За това когато наближи да се отвори Нар. Събрание, Министра самъ е принуденъ да земе на-двѣ на-три да пригответи нѣщо, което той самъ нѣма врѣме добръ да обмисли или пакъ накарва нѣкои отъ подвѣдомственнитѣ си чиновници да приготвятъ на бързо нѣщо, като напуснатъ обикновенитѣ си занятия въ канцеларитѣ. Събранието у насъ засѣдава 2 мѣсеци, и въ толкова кратко врѣме какво по напредъ да изучи по добръ, основно? И то рѣшава на двѣ на-три и най послѣ излиза, че законитѣ оставатъ куци, непълни и лоши. Когато взематъ да се прилагатъ въ дѣйствиe, отъ всичкитѣ страни започватъ да викатъ и да искатъ разяснения и наставления за по-голѣмата частъ отъ тѣхъ. Когато има обаче една обща кодификационна комисия за всичкитѣ Министерства, освѣнъ че законитѣ ще се обмисляватъ добръ, но ще има и това преимущество, че законитѣ нѣма да противорѣчатъ единъ на други отъ едно М-ство на друго, защото тѣ ще бждатъ прегледани отъ лица компетентни по работитѣ на всичкитѣ М-ства. Харчило се е 230,000 лева за Държав. Съвѣтъ, защо сега да се не харчатъ въ годината 100,000 лева, за една такава полза за страната? Другитѣ народи, като сж уцѣнили ползата отъ подобни учреждения, основали сж ги и

изживяватъ голѣми сумми подиръ тѣхъ, за това азъ мисля, че и ние трѣба да ги подражаемъ.

Списаревски: Отъ думитѣ на г. М-ра Цанкова излиза, че тази комисия ще бжде законодателна. Не е ли сжция Държавенъ Съвѣтъ? Трѣба да се глѣда декларацията и программата на Министерството.

Л. Дуковъ: Азъ мисля, че за сега може и безъ тази комисия, защото ние имаме съвѣтници при Министерствата, които въ сжщото врѣме работятъ и закони. Какго е въ М-рството на Финанситѣ г. Койе, М-рството на Правосъдието г. Бастиани и пр., тѣ праватъ закони и се представятъ на одобрението на Н. Събрание. За това мисля, че за сега можемъ да поминемъ безъ комисия, а при туй не е предвидено такова уреждение въ нашия основенъ законъ. Разбира се, по сѣтнѣ може да стане това, но за тази година би молилъ Н. Събрание да остави този въпросъ така и да останемъ съ тѣзи съвѣтници, които сж тукъ. И подиръ като си отидатъ, да направимъ такава комисия.

М-ръ Цанковъ: Това е твърдѣ лесно да кажемъ да се остави за тази година; но едно Нар. Събрание не трѣба да казва, че тази година да оставимъ. Да оставимъ н. пр. едно здание да не направимъ тази година, то е друго; защото може да се намѣри друго съ кирия. Но за туй нѣщо не можемъ да намѣримъ съ кирия. Вие разбирате твърдѣ добръ, че преди двѣ недѣли се представиха двѣ книги по сждебната частъ. Тѣзи закони тѣй лесно не може да се глѣдатъ отъ Нар. Събрание, до дѣто не се изучаватъ нѣколко мѣсеци, отъ нѣколко лица, да сравняватъ и прочее.

До година ще се представатъ тѣзи законопроекти какво ще направимъ, ще се разгледватъ единъ подиръ другъ и ще казвами: прието, прието, прието. Можемъ въ нѣкои въпроси да казваме прието, прието, защото знаемъ и сме сигурни, че по-напредъ сж биле разисквани отъ хора компетентни. Вие видете, че ние нѣмаме никакви закони. Имаме турскитѣ закони още, било граждански или наказателенъ. Трѣба да се захванемъ съ тѣхъ да ги приготвимъ. Не трѣба да се скжпимъ съ 60—70,000 лева за една комисия.

Д-ръ Цачевъ: Азъ мисля, че никой отъ насъ г-да представители, като помисли сериозно върху тази кодификационна комисия, не ще да се съмнява, че тя не е законодателна. Тя изработва закони безъ да ги

тура въ сила въ страната. Тѣзи закони като се изработатъ, се внасятъ въ Нар. Събрание, вотиратъ се и послѣ ги утвържда Държавния Глава. Слѣдователно, тая коммисия нѣма никакъвъ законодателенъ характеръ. Тя само обсъжда законитѣ, съ една рѣчь, тя ще улеснява работата на Нар. Събрание. Слѣдователно, азъ мисля, че никакъ не трѣба да се двоумимъ, но трѣба да приемемъ по начало такава коммисия, и отъ колко членове трѣба да състои. Като се пресметне единъ председателъ бчлена, 2ма секретари и писари, около 78,000 лева сж достаточни.

Бошнаковъ: Практиката учи какъвъ трѣба да бжде човѣкъ, за да води той по-добъръ животъ. Практиката учи какъ да напредватъ държавитѣ и да пматъ добро устройство. Имаме довѣрие на правителството си, и то като е обмислило, че трѣба таково нѣщо, ние трѣба да го прпемемъ. Съгласете се, че основния законъ може би такива подробни нѣща да не пише. Но не запрещава мисля, да се съставляватъ разни учреждения като коммисии и пр. които сж за въ полза на държавата. Както щете я, наречете: Държавенъ Съвѣтъ, Постоянна Коммисия, както е въ Тракия или Кодификационна Коммисия; но необходимо е да има такава коммисия. Вие знаете, че въ малкото врѣме, което остава на Нар. Събрание едва ли въ 2 мѣсеци може да преглѣда и да си даде мнѣнието за одобреніето или неодобреніе на туй, което му се предлага, т. е. върху приготвенитѣ проекти. Ако нѣма такава коммисия, кой ще приготвява законопроектитѣ? Министерството има свои съвѣтници, разбирамъ; но тѣзи съвѣтници ще работятъ заедно съ коммисиата. Тя нѣма да създава закони или отмѣнява; но ще приготвява само, а всичко друго остава на Н. Събрание, което ще бжде за напредъ. За това да се възложи на М-рството, да отдѣли най способнитѣ лица да вършатъ работа. А ние пакъ да отпуснемъ тукъ суммата.

Поповъ: Наистина до колкото разбрахъ, отъ тази коммисия ще има полза, защото ще работи закони, а нѣма да ги тура въ дѣйствиe. Но тогазъ мисля, тѣзи съвѣтници да ги пхнемъ въ тази коммисия. Да състои тази коммисия отъ съвѣтниците и нѣкои други членове; защото ако коммисиата работи башка и тѣ башка, тогава нѣма съгласие.

М-ръ Начовичъ: Съвѣтника при М-ството на Финанситѣ ще си отиде подиръ 3 мѣсеци.

Шивачовъ: Азъ мисля, че слѣдъ доводитѣ, които се казаха по тази коммисия, нѣкой нѣма да я оспорва. Но едно само има, че ако трѣбаше подобна коммисия, защо се унищожи Държавния Съвѣтъ? Ще кажете, че е ималъ голѣми атрибути; но той можеше да остане само да приготвява закони и да се внасятъ въ Държавния Съвѣтъ за разглѣждане. Да го унищожи Министерския Съвѣтъ предп нѣколко дена, да ли е ималъ право или не, ще отговоря, че не е ималъ право. Но въпроса е тамъ, че вчера се унищожи едно учреждение, което днесъ искаха да се възобнови. Имало полза, казва г-нъ Бошнаковъ. (Бошнаковъ: Има.) Ако има, тогазъ защо се унищожава Държавния Съвѣтъ? За това като М-рекий Съвѣтъ си е съставилъ мнѣние да се унищожи, сега да съставяме ново таково учреждение, е излишно. Единъ Министерски Съвѣтъ, който съставя едно мнѣние, трѣба да поддържи своето начало по дълго врѣме, а не днесъ да зима едно начало, а утрѣ друго. Това не може. (Гласове: Не е тѣй). За това моля Нар. Събр. да отхвърли. (Едни гласове: Съгласно, други: не).

М-ръ Помяновъ: Предлага се г-да, устройството на една коммисия кодификационна и вотирание на една сума за нейното въздържаніе. Чухъ гласове отъ г-да представителитѣ, които казаха, че или тази коммисия съвсѣмъ не е нужна, или че за тая година не е нужна. Онѣзи, които казватъ, че съвсѣмъ не е нужна, тѣ правятъ между тая коммисия и сжществующия Държавенъ Съвѣтъ една паралела и казватъ, че ако бѣше нужна, то да останеше Държавния Съвѣтъ, ако не бѣше нужна, то ще каже, че подъ друга форма да устрояваме Държавенъ Съвѣтъ, нѣма смисълъ. А ония, които казватъ, че за тая година да остане тая работа, или се водятъ отъ тия съображения да не би хората да кажатъ, че пакъ другъ Държавенъ Съвѣтъ сме устроили, (Списаревски: Иматъ право да кажатъ) или пакъ, че може една година безъ таково учреждение да се мине, и до година да се обмисли. Азъ ще обърна първо вниманието на тѣзи, които казватъ, че би било все едно и сжщо тая коммисия или Държавния Съвѣтъ. Ако казваме въобще думи, че капиталната разлика състои въ това, че Държав. Съвѣтъ бѣше законодателно тѣло, а кодификационната коммисия не значи законодателна коммисия, а както други нѣкои раз.

ясниха твърдѣ ясно, комисията, която да прави и пише закони, а не да имъ дава законодателна сила; съ тѣзи думи мисля, че разликата на всички е ясна, защото мотивитѣ, че като не е билъ пуженъ Държавенъ Съвѣтъ, не е нужна и кодификационна комисия, падатъ сами по себѣ си. Не сж двѣтъ едно и сжщо. Постѣ ще дойда да кажа какво разбираме подъ име кодификационна комисия. Другитѣ г-да, които казаха, че това ще бже пакъ Държавенъ Съвѣтъ, само подъ друго название, опровергаватъ съ това страха, че хората щѣли да кажатъ това, отъ самото туй доказателство, че това е съвсѣмъ друго нѣщо. А другитѣ, които казаха, че тая година да остане така, а до година ще видимъ, това не е хубавъ мотивъ. То значи н. пр. да останемъ тая година безъ Събрание или други съществени работи, безъ които държавата не може да върви напредъ. Кодификационна комисия или комисия постоянна, изработва само закони, а не сжщеврѣменно да имъ дава и санація, защото другата санкція трѣба да послѣдва отъ Държавний глава. Съ други думи не комисия, която има законодателна сила или Собрание, което има законодателна сила, а комисия, която прави закони, тия закони, които сжществуватъ сега, и които са доста на брой да ги туря въ хармония. Такава комисия считамъ за извънредно нужна, и не се боя отъ никакъвъ страхъ, че ще се каже, че Държавенъ съвѣтъ създадоха. Не се боя отъ това, че бюджета ще се обрѣмени съ 100.000 лева, защото и това споредъ мене нищо не значи. 100.000 лева не е нищо за нашия народъ, а нуждитѣ, които има да удовлетвори тая комисия, тѣ сж отъ огромна полза. Вие знаете г-да представители, че подиръ преврата се издадоха много закони, които мога да кажа откровенно, че не сж на основание на онзи законъ, който бѣше въ сила до преврата, и като така издадени закони, нѣма съмнѣние, че въ много работи може да противорѣчатъ на основния законъ, а даже и на сжществуващитѣ закони. А ще кажете какъ е възможно това. Далечъ би отишълъ ако би привождалъ сега примѣри, и не е тѣй лесно да се поясняватъ на Н. Събрание всичкитѣ примѣри, които сж дѣйствителни и вѣрни, че у насъ сж създавани закони отъ туй предходно врѣме отъ 81 до 6 Септем-83 год., които единъ на другъ противорѣчатъ на

основния законъ. (Шивачовъ: Това не е истина). Не е работа на Нар. Събрание да туря тѣзи закони въ хармония, защото нито врѣме материално имаме, нито сносимостъ, която се изисква за таква научна работа. Сега ще кажа за примѣръ, защото слушамъ гласове, които казватъ, „не е истина“, какво нѣщо може да изтѣзе отъ едно не добръ разгѣданъ нѣщо. Тукъ преди малко вотирахме, т. е. не вотирахме, но преглѣдахме едно нѣщо, въ което нѣкои членове се допълниха и знаете каква погрѣшка стана въ единъ членъ, че чиновницитѣ, когато славатъ депутати пакъ получаватъ заплатата си. (Гласове: Туй е станало грѣшка). Дали М-ството е направило тази грѣшка или кой, не зная, а това само зная, че е напечатано въ „Държавний Вѣстникъ“. Само за примѣръ ще кажа, какво нѣщо може да стане. За това, учебно тѣло ли ще наречете тази комисия, която да разисква или преглѣжда законитѣ, или какъ, за думата ми е все едно. Но ако нѣма такава комисия, пакъ ще правимъ както до сега, че въ единъ или два часа ще се произнасяме за работи, които може би изискватъ разглѣждане мѣсеци или години. Не дѣйте се докача г-да представители, азъ нѣмамъ тенденция да обиждамъ никого; но естествено е, че щомъ единъ законъ правимъ въ 2—5 часа, разискваме го тукъ и го приемаме, нѣма съмнѣние, че погрѣшка можемъ да направимъ. А отъ такива погрѣшки въ какво заблуждение може да се докаратъ сжщилницата или административнитѣ органи — власти, не искамъ да представя тукъ картината, — по случай на такива погрѣшки, които може да станатъ. Онѣзи пакъ гибелни слѣдствия, които могатъ да произтѣжатъ отъ таква неразборни, лесно може всеки да си представи. За това азъ съглѣдахъ нужда за комисия подиръ предходното положение отъ 1880—1883. год., сега съглѣждамъ нужда отъ тази комисия за нѣщо различни закони, които сжществуватъ у насъ, които сж въ нѣкои отношения добри, а въ други отношения може би противорѣчатъ на нѣкои други стари закони, или на основния законъ въ нѣкои работи, а особено сега, когато конституционния режимъ се въдворява у насъ, необходимо е нужна тая комисията тя ще има по вече работа научна, работа съвсѣмъ сциентифична. Само хората, отъ които ще съсѣтава да бждатъ съ особена способностъ, съ нужната трезвенностъ, която се изисква за тая работа, съ

суха юридическа способност за тая работа, да прегледат тези закони и да ги турят въ хармония. Освѣти това да приготвяват закони или законопроекти за идущето Н. Събрание. Суммата, която се каза тукъ отъ единъ г. Министръ 100,000 лева, не е голѣма, а пакъ ползата, която може да се очаква отъ такова учреждение, бждете увѣрени, ще бжде огромна, и неможе нито да се представи сега. Вие ще се съгласите съ мене, че полза може да има само отъ добри прегледани закони, и които не противорѣчатъ единъ на други. Преди да свърша, ще кажа още двѣ или 3 думи, че за тая комисия, азъ казахъ каква и е задачата, по относително лицата, които ще стоятъ у нея, и които се натоварватъ съ тази задача, трѣба да отговарятъ на назначението си. Може г-да представители, всичките членове, които бѣха въ Държавний Съвѣтъ да не отговаряха, и да не отговарятъ като членове на подобна една комисия. Но азъ абстрахирамъ отъ лицата тукъ; азъ говоря за учреждението, а хора да се намѣратъ способни, които да работатъ. Азъ не искамъ на кажа, че Държав. Съвѣтъ трѣба да се вѣстанови, нито че трѣба на неговите членове да се намѣри мѣсто въ тая комисия; отъ това абстрахирамъ, а искамъ да направа ясно нуждата на таково едно учреждение съвѣтъ научно. И по вататѣкъ оставамъ на изпълнителната властъ, за да туря хора, които могатъ да отговарятъ на комисията, която се предписва на това учреждение. За това ще Ви моля г-да представители, да приемете такова едно учреждение.

М. Велевъ : Ние г-да имаме довѣрие къмъ М-ра, който предлага такава комисия, но обръщамъ вниманието на друго нѣщо. Като сме имали довѣрие на членовете на Държавний Съвѣтъ, които бѣха познати на нашия народъ, и които имаха довѣрието на **НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО** и се унищожаватъ, и сега искате да назначимъ комисия. Не законодателна ѝ се нарича името а да изработва закони за Народно-то представителство. Ако се назначава такава комисия, не трѣба да се назначава отъ народното представителство, а да си я назначи г. М-ръ отдѣлно, и да не предостави да съществува такова учреждение въ бюджета. Едно друго учреждение, на което имаше довѣрие народа оно се унищожиха, а сега искате комисия, ново учреждение, да представите сумма въ

бюджета и да не е законодателно, ами да изработва закони. Азъ казвамъ моето мнѣние и казвамъ, че не може да се нарече нито съвѣтъ нито комисия, нито да се представи сумма, а г-нъ М-ръ ако му трѣба, да назначи отъ непредвидените сумми на бюджета (Гласове : Съгласно. Ще стане и то).

Дуковъ : Виждамъ тукъ, различни мнѣния се казваха. Едини предлагатъ, че било за суммата, други за принципътъ, споредъ менъ, суммата незначителна, щомъ е ползко учреждението. Но тука трѣба да се запремъ на началото. Всеки знае, че тукъ съществува правителство и Нар. Събрание а споредъ конституцията, друго учреждение не може да има между тяхъ. Може да има полза отъ това учреждение, но да го оставимъ за друга година. Не казвамъ, че само за тази година не трѣба да остане, но думата бѣше, когато се свика Великото Нар. Събрание, ако е отъ обща полза, да се възстанови такова учреждение. Но такава комисия, само тогава може да се приеме, когато се приеме и удостоен отъ едно Вел. Нар. Събрание. Друго сега ние не можемъ да направимъ за тази комисия, защото не е предвидено въ основния законъ.

Стапа г-нъ Бошнаковъ и каза, че представители не могатъ да отрѣкнатъ онова, което е добро, може да е така, но 200 — 300 души, които разглеждатъ нѣщо, ще го разглеждатъ много по добри отъ колкото 10 души, които сж по слаби, за да предвидятъ сичко нѣщо. И да се изработи нѣщо отъ тази комисия, ние ще приемаме пакъ, както намѣримъ за добри. Заради това, туй неможе да се земе за мотивъ, за да приемемъ такъва една комисия.

По сетивъ се каза, че тази комисия щѣла да приготвяла само проекти. Но каква ще бжде ползата отъ това ! Тя като не ще да има законодателенъ характеръ, проектите ще минуватъ презъ Нар. Събрание, което може и да ги отблъсне. Каква полза тогава отъ такъва комисия, когато изработи нѣкакви законопроекти и Нар. Събрание ги отблъсне ? Ползата е много малка. Отъ една страна излиза, че търсимъ работа за хората, отъ друга страна искаме да кажемъ, че добро правимъ.

Споредъ мене, до тогава, до дѣто предполагате че ще бжде Вел. Нар. Събрание, до тогава да можемъ безъ тази комисия, а Нар. Събрание да избира въ първите си заседания комисии, които да

разгледватъ и обсъждатъ внесенитѣ отъ правителството законопроекти. Инакъ, ако приемемъ да има сега комисия, ще направимъ голѣма погрѣшка, тука даже и безъ Нар. Събрание се е вършила работата двѣ три години и пакъ слава Богу не пропаднахме, та и тая комисия, ако имаме двѣ или една година, нѣма нищо да стане.

Въ Вел. Нар. Събрание презъ 1879 или 1880 год. се каза, че конституцията трѣба да предполага да има такъва една комисия; хортуваше се даже да се избере, но послѣ се отхвърли, това е забѣлжено въ протоколитѣ и вѣстникитѣ. Заради това, ние трѣба да бждемъ послѣдователни. Ние имаме конституция и трѣба да се водимъ по нея. До тогава, до когато се промѣни отъ едно Велико Нар. Събрание, крива или права, трѣба да се водимъ по нея, като е основенъ законъ. А когато дойде Вел. Нар. Събрание, то може да предвиди такава нѣщо, като комисия. За сега не можемъ да приемемъ тази комисия. При всичко това, можете да приемете това, но то ще значи, че я приемаме, за да не стоятъ нѣкои лица празни и да се намѣрятъ на работа. И туй ще бжде, а нищо друго.

М-ръ Цанковъ: Г-нъ Дуковъ толкозъ въпроси смѣси, щото азъ нemoжахъ да ги схвана, за да му отговоря на сичкитѣ нѣща. Най-главното е това, дѣто той каза, че напръшното Нар. Събрание отъ 150 души ненамислило да прави такава комисия, а сега ние 50 души искаме да я приемемъ. Тукъ се смѣсватъ двѣ работи т. е. сегашното Нар. Събрание и Учредителното, което бѣ свикано преди конституцията. Това бѣ съвѣтъ друго нѣщо. А когато стана обикн. Нар. Събрание, г-нъ Дуковъ, трѣба да помни, че имаше въ бюджета предвидѣна сума за такава комисия, но по злополучие, не бѣше постоянна по врѣменна, и за това резултата отъ нея небѣше толкозъ плодотворенъ. Ако дѣ го знаеше г-нъ Дуковъ сичко онова, което се случи, той щѣше да си състави едно много добро понятие, че това е една комисия и сичкитѣ министерства, зети наедно, ще иматъ една комисия, както има сега М-ство на Провѣщението единъ учебенъ съвѣтъ и както има М-вото на Вѣтр. Дѣла за медицинската частъ единъ медицински съвѣтъ. Защото М-вото на Вѣтр. Дѣла, не може да сѣди за медицински работи, зарадъ туй състави се при него единъ съвѣтъ, и възлага нему

медицинскитѣ работи. Тѣй и М-вото на Правосъдното има такъвизъ работи, които Министра не може да рѣшава а има при него единъ съвѣтъ и нему ги възлага и той ги рѣшава.

Като е тѣй за всѣко Министерство отдѣлно, ние искаме сега за сичкитѣ министерства заедно да има такава една комисия, която да приготвява закони. И азъ невѣрвамъ, да има отъ васъ нѣкой, който съзнателно да се противи на таквазъ една мисль, освѣтъ отъ каприци или други таквизъ. (Главоуе: Нѣма каприци!) Но съзнателно да се противи, невѣрвамъ. Зарадъ туй, да не разискваме много, защото азъ мисля че се освѣтили Нар. Събрание и въпросъ трѣба да се турн на гласуване: приема ли се тая комисия или не.

Камеъ Симеоновъ: Отъ разнитѣ мнѣния, подигнаха се въпроси, дълги и широки. И мене именно за чудо ми се види тая комисия, безъ която нѣщо да може да се върши за напредъ, и защото полза щѣло да има отъ нея. Азъ немога да видя толкозъ полза отъ нея. Държавения Съвѣтъ се закри именно, защото само Нар. Събрание има законодателенъ характеръ. Когато напредъ се е свършила работа безъ Дър. Съвѣтъ и безъ такава комисия, можемъ още и сега да вършимъ още една година, и за това да минемъ на дневний редъ.

М-ръ Цанковъ: Не зная, какъ Държ. Съвѣтъ сравнявате и смѣсвате съ тая комисия. Държ. Съвѣтъ много работи е направилъ, но Нар. Събрание имаше право да преглѣдва тия работи. Дѣто ще кажѣ, че Държ. Съвѣтъ бѣше на мѣсто Нар. Събр. А сега Н. Събрание ще преглѣдва сичкитѣ закони и нѣма нужда отъ Държ. Съвѣтъ. А ние не ще туримъ на мѣсто Нар. Събрание, комисия, а искаме да туримъ помощникъ на министритѣ за приготвяне на законопроекти, защото до година, когато дойде Народното Събрание, отъ всѣки министръ ще иска да му представи законопроекти, а не да се представятъ тѣй, както тази година, когато толкозъ законопроекти представихме и сами признавахме, че нѣмахме врѣме, да ги обмислимъ по основателно.

Зарадъ туй искаме сега тая комисия, за да има по-много врѣме за обсъждане законопроектитѣ. За това, не дѣйте смѣсва тая комисия съ Държ. Съвѣтъ. Искане да разсѣждаваме върху единъ предметъ и завчасъ минаваме на другъ. Оставете на страна пар-

тизанството, когато разискваме общи въпроси.

Шивачовъ: Азъ се коснахъ до въпроса и мисляхъ, че г-нъ Помяновъ като юристъ ще поговори, но както се види, той не иска да говори и може да не му иде на смѣтка да говори. Азъ казахъ и по-напредъ, че тукъ когато имаме Държ. Съвѣтъ учреденъ на основание рѣшението на Вел. Нар. Събрание въ Свищовъ, при всичко, че слѣдъ възстановието на конституцията, той не можеше да има законодателенъ характеръ, но той можеше да остане като една комисия . . .

Предсѣдатель: Моля г-на Шивачова, да не повтаря онова, което е казалъ понапредъ и ще моля г-да представителитѣ ако повторително говорятъ да казватъ нѣща нови. Сжщото нѣщо г-нъ Шивачовъ го каза и по преди съ сжщитѣ думи.

Шивачовъ: (Продължава.) Азъ мисля, че както казахъ и по-напредъ, като това учреждение не е било легално и го унищожихме, тогава подиганието въпросъ за подобна комисия не струва и си нѣма мѣстото. Щомъ самото министерство бѣ съгласно, да остане като комисия, която да приготвява закони и както г-нъ Велевъ умѣстно каза, че тамъ имаше лица избранни отъ самия народъ, и на които той имаше довѣрие, нѣмаше нужда да се затваря, а сега да искаме учреждението на подобна комисия.

А дѣто ви казва г-нъ Помяновъ, азъ ви увѣрявамъ, че у насъ тѣзи хора, които правятъ законопроекты и които не сж ходили въ университети, могатъ да направятъ по-добри закони отъ колкото другитѣ. Юриститѣ могатъ да ги съставляватъ, но непознаватъ нуждитѣ на страната, за да могатъ да ги приспособяватъ споредъ обичаитѣ и характера на самото население. За това се изискватъ хора попрактични и такъ далѣ.

Щомъ Мин. Съвѣтъ самъ се е съгласилъ да унищожи това учреждение, моля Народното Събрание, да унищожи тая сумма, като сумма не нужна.

Бошнаковъ: Г-да представители! Не се съмнявамъ, че като стоимъ въ камерата, ние смѣ въодушевлени за доброто на страната. Ако Дър. Съвѣтъ се е унищожилъ съ рѣшението на Мин. Съвѣтъ и Негово Височество, това споредъ нѣкои предговоривши значало, че се нарушила конституцията, и това било много противно споредъ теорията на Г-на Шивачова. Тѣй щото, като се е унищожилъ Дър. Съ-

вѣтъ, не трѣбало никакви комисия. Отъ Дър. Съвѣтъ, до комисия за приготвяние законопроекты има, г-да, голѣма разлика. Но вижда се г-нъ Шивачовъ такава понятие има и за това тѣй говори.

Г-нъ Шивачовъ пита: защо министритѣ имали едно мнѣние при сжществование на Дър. Съвѣтъ, а сега друго мнѣние иматъ? За туй, защото тогава бѣхж други обстоятелства и имаше нужда, а сега нѣма нужда за Дър. Съвѣтъ. Кѣхме се въ конституцията г-да представители и трѣба да я пазимъ. Но конституцията, запрещава ли ни за създаването нѣщо добро за бѣднщето на България? Никакъ. Таковъ членъ нѣма нийдѣ. Ако конституцията опредѣля, колко министерства ще имаме, ти неопредѣля и персоналтѣ, но м-ра предлага и иска да има помощници, ревизори и пр. Противконституционно ли е това? Ние до сега при всѣко разглѣждане на бюджета сме отпущали сумми за нови длѣжности споредъ указанията на правителството. Тогава какво е това нѣщо противъ тая комисия? Азъ немогъ да разберъ Г-на Дукова (Дуковъ: ти неможешъ, ама азъ тя разбирамъ!) дѣто въстава противъ тая комисия. Сжщо немогахъ да разберъ и онѣзи, които казватъ, да се земе съдържението на тая комисия отъ непредвиденитѣ разноси. Хубаво. Ами тия непредвидени разноси не сж ли пакъ отъ бюджета? Ще каже отъ тукъ пестимъ, тамъ даваме. Но това си нѣма смисль.

Каза се, че трѣбало да се чака до свикването на Вел. Нар. Събрание и до тогава да стоимъ въ мъгла, но никой не може да докаже, че отъ 1881 год. до сега, опитътъ не е указалъ нуждата за такава комисия, която да изработи нѣщо повече и позрѣло. Зарадъ туй, като неискамъ повече да говоря върху тоя въпросъ, който здравомислящи люде сж обсъждали и предложили, азъ се обръщамъ къмъ патриотизма на г-да представителитѣ и ги моля, ако иматъ довѣрие на министерството, което заедно съ насъ представителитѣ е станало причина за възстановление на конституцията, ако искаме благо на страната, и ако искаме да кажемъ, че знаеме и умѣемъ нѣщо и разбираме, трѣба да приемемъ това, което споредъ моето мнѣние е необходимо. 60.000 фр. сж нищо за такава цѣль, (Дуковъ: Ама пари трѣба да се даватъ!). Моля г-на Дукова да има търпение, защото когато той говори, търпи цѣ-

лото Събрание и слуша него. Пакъ повтарямъ, че вѣнъ отъ всѣка партизанска цѣль, вѣнъ отъ всѣко осеждане: защо билъ унищоженъ Дър. Съвѣтъ, и най-послѣ, вѣнъ отъ всѣко пристрастие, азъ се произнасямъ за комисията и моля г-да представителитѣ, още единъ пѣтъ, въ името на патриотическото дѣло да отпуснатъ тази сума. Нѣма да откаже ползата, и тогава никакъ не ще имаме противорѣчущи закони, защото до сега всѣко министерство приготвя законопроектъ за себѣ: на пр. сѣдебни, административни или финансови, но тия закони трѣба да минаватъ презъ една комисия, която да ги привождатъ въ хармония съ други закони, тѣй щото да непротиворѣчатъ единъ на другъ. За това ние не трѣба да казваме, че тая комисия ни не трѣбала, защото щѣла да бѣде като Дър. Съвѣтъ, и най-послѣ, моля г-на Шивачова и той да се съгласи и да се вотира нужната сума за тая цѣль.

Списаревски: Макарь и да нѣмахъ желание да говоря, азъ ще кажа, че дойдохъ до заключение, че нашитѣ едномисленици водители либерали, постоянно измѣняватъ своитѣ мнѣния. И сега за чудо, привождатъ ни доводи че трѣвало втора камара. Понеже тѣ постоянно вѣдатъ да се приеме законодателната комисия, азъ питамъ какво ще правятъ тогава министритѣ? Ако ще разгледва и приготвява законитѣ тази комисия, за което споредъ конституцията сѣ длѣжни министритѣ, тогава какво ще правятъ министритѣ? Само титли министерски ще носятъ, що ли? И тѣхнитѣ чиновници, какво ще правятъ?

Камень Симеоновъ: За това искахъ да зема думата, за да отговоря на г-на министра Президента, че единъ пѣтъ два пѣти, три пѣти каза, че не съ друга цѣль искаме да отхвърлимъ тая комисия, освѣнъ отъ партизанство. Азъ ще му кажа, че ние за партизанство не говориме тукъ.

Д-ръ Цачевъ: Азъ неикамъ да говоря, защото тоя въпросъ се разясни отъ хора по компетентни и нѣма пужда за по нататѣшни разисквания. Само искамъ да кажа, че теорията на г-на Дукова е теория, на която нищо не може да никне; тя е теория основана на пѣсъкъ а не на здрава земля. Ако приехме г-да Вакуфската комисия, тогава ни не трѣбать никакви доказателства. Ама това трѣба да разберемъ, че комисията, която да приготвява това нѣщо, Мин. Съвѣтъ може да направи това, безъ

да иска съгласието на Нар. Събрание. Напр. М-вото намерва за нужно да си изработи некакъвъ законопроектъ; то възложи това на 5—6 лица, които да го обсеждатъ, да не би тоя законопроектъ да противорѣчи на другитѣ които сѣ издѣли лани. Имамъ разни изработени закони; имамъ закони за общинитѣ, за изборитѣ и пр. които трѣба да сѣ въ хармония. Утрѣ да ви се внесе едно предложение отъ М-ра, ще усѣцате нуждата за такъва комисия. Това нѣщо не е противоконституционно. Отъ дѣ излезе тази теория?

На какво основание? На основание на кой параграфъ? Тогава трѣба да отхвърлимъ сѣчкитѣ закони, които не сѣ въ конституцията и ще видимъ, че нищо не остава. Дър. Съвѣтъ се унищожи, защото Дър. Съвѣтъ имаше законодателенъ характеръ. Дър. Съвѣтъ замѣстваше Нар. Събрание. Атрибутитѣ на Нар. Събрание бѣха дадени отъ Вел. Нар. Събрание на Дър. Съвѣтъ; слѣдователно, щомъ се въстанови Конституцията, Дър. Съвѣтъ не можеше да има законодателенъ характеръ. Той трѣбаше да падне.

(Шивачовъ: не е истина!)

Поповъ: Колкото се говори за тази комисия, толкозъ по вече се стрѣскаатъ хората. Както и казахме, тази комисия, не ще има друго, освѣнъ законодателенъ характеръ. Заради това, трѣба да бѣдемъ по-внимателни. По добръ ще бѣде да отпуснемъ една сума и М-вото да прави съ нея, както ще, инакъ ние ще утвърдимъ една комисия. Самъ г-нъ Шивачовъ каза, че това е рѣшилъ Дър. Съвѣтъ. Заради това да вотираме само суммата и нищо повече.

М-ръ Цанковъ: Ако искате, може да се каже комисия за приготвление законопроекти това може. Най-напредъ ние нѣмаме сѣдебни закони. За наказанията се глѣда още турски наказателенъ законъ трѣба да се приспособи. И гражданскитѣ закони трѣба да се приспособятъ. Нѣмаме и граждански законъ. И колко още закони ни трѣбать. Туй трѣба да разберете. Ако искате, не дѣйте вотира. Ние не постоянно вѣдаме, но ми се струва, че трѣба да разбирате ползата.

Нѣкои смѣсватъ Дър. Съвѣтъ съ тая комисия. На г-на Шивачова му е жалъ за Дър. Съвѣтъ, други се страхуватъ да не стане пакъ Дър. Съвѣтъ. Дър. Съвѣтъ г-да, незаконно съществуваше и той трѣбаше да се унищожи. Сега ще има комисия, просто

да спомога за законопроекти. Заради това, суммата да се каже 80,000 фр., пакъ М-вото ще види колко души ще трѣбать. Мин. Съвѣтъ ще види това.

Шивачовъ: (Гласове исчерпанно е!) Ще кажа още нѣколко думи. (Гласове исчерпанно е!) Не е исчерпанно. Ще кажа нѣколко думи и ще остави на Нар. Събрание да рѣши. Тия сжщитѣ доводи, които г-нъ Помяновъ приведе, за да поддържи това, говори съ противни доводи въ Търновското учредително Събрание. Сжщитѣ доводи се представиха отъ тѣзи лица, които поддържаха Дър. Съвѣтъ.

(Гласове: исчерпанно!) Сега излиза съвършено на опакъ. Тѣзи г-да, които въ Търновското Събрание поддържаха, че не трѣба да има такъва коммисия, сега казватъ че трѣбало; а ония които казваха тогава, че трѣба, сега казватъ че не трѣба. (Гласове: исчерпанно е! Шумъ, Тропане.) Нека си починатъ малко тѣзи, които тропатъ. (Гласове: исчерпанно е!) Г-нъ Пачевъ може да дойде на мѣстото си.

Предсѣдателъ: Моля които...

Списаревски: Кой държи протоколитѣ и кой държи рѣшеннията!

Предсѣдателъ: (Звъни). Моля Ви се г-да.

Шивачовъ: Азъ признавамъ най послѣ, че слѣдъ възстановлението на конституцията, Дър. Съвѣтъ не можеме да има законодателна властъ; но работата е тамъ, че неможеше да се унищожи. Той можеше да си съществува като едно тѣло, което да помага на М-вото и да изработва закони, за които имаме нужда. Но когато самъ Мин. Съвѣтъ призна, че това тѣло не е нужно, то не трѣба да приеме никаква коммисия. Ние трѣба най сѣдне да знаемъ, че у насъ колкото повече хора има на една работа, толкова по-малко се вижда работата. Ще привѣда примѣри, ще Ви привѣда юридическата коммисия, презъ врѣмето на г-на Теохарова, че именно по тая причина, тя неможеше да свърши никаква работа.

Заради това, моля Нар. Събрание, да отхвърли тая сума, на това основание, на което Мин. Съвѣтъ е унищожилъ Дър. Съвѣтъ. Ако му сж трѣбали хора, напредъ да е мислилъ.

Бошнаковъ: Миналото е невъзвратно, и колкото и да жали г-нъ Шивачовъ, то се е минало: (Ш и в а ч о в ъ: ти желаше!) Г-нъ Шивачовъ пита: защо въ учредителното Събрание било тѣй, а сега тѣй. — Защото тогава споредъ нуждата тѣй го разбирали,

а сега се оказва необходима нужда, тѣй да се тълкува. Никой не може да ни осжда за това. Ние нѣма да създадемъ никаква коммисия. Правителството иска отъ насъ една скромна суммица, за едно може би приврѣменно учреждение за полза на Държавата. Ид-дълго да разискваме си нѣма мѣстото. Моля г-да представителитѣ, да не считатъ това за претяжение и да се вотира суммата.

М-ръ Балабановъ: Г-да! Азъ не щѣхъ да зема думата по този въпросъ; но искамъ да отворя на г-на Шивачова, уважаемый севлиеви депутатъ, които много се занимава съ този въпросъ. Какво бѣше Държавенъ Съвѣтъ? 1). Държавенъ Съвѣтъ бѣше едно тѣло законодателно, което правеше закони, и които закони се угвърждаваха отъ държавения глава, и влизаха въ общественъ животъ. Отъ М-ството зависеше, тѣзи закони да бждатъ представени или да не бждатъ представени на Нар. Събрание.

2). Държавенъ Съвѣтъ бѣше тѣло административно. Той се занимаваше съ работитѣ на администрацията. Ако нѣкой скръженъ управител бѣше направилъ нѣщо, или ако помежду окр. управител и М-ството имаше разногласие, то Държ. Съвѣтъ се занимаваше съ това дѣло.

3). До нѣкоя степенъ Държ. Съвѣтъ бѣше и тѣло сждебно. Чиновницитѣ въ извѣстни случаи искали да се даватъ на сждъ на Държавний Съвѣтъ. Държ. Съвѣтъ при отчисляване на чиновницитѣ се произнасяше и имаше право да каже добръ ли е или не.

4). Държ. Съвѣтъ бѣше и тѣло контролно. Помните, че Държ. Съвѣтъ при своитѣ атрибути бѣше се поставилъ погорѣ и отъ М-ството и бѣше хваналъ да контролира и М-стритѣ. Най-послѣ 5). Държ. Съвѣтъ бѣше онова тѣло, което стоеше като изражение на едно рѣшение днесъ престанало, — той бѣше олицетворението на пълномощията. Вие видите какво бѣже Държ. Съвѣтъ. Той бѣше едно нѣщо, което подиръ онова, което извършихме на 5. Септемврий, което се утвърди на 6. Септ. отъ Държавния глава, — едно тѣло, което трѣбаше подиръ това да престане, както е и престанало. Но да дохожда единъ представител и да говори, защо да го унищожихте и да пита защо, то е нѣщо, което за мене е една неразбория. М-ството подиръ 6 Септ. нѣмаше нужда отъ Държ. Съвѣтъ съ такива

огромни атрибути. Онова, отъ което има днеска нужда м-ството, то е отъ нѣкой хора, които да не съставяватъ Държ. Съвѣтъ, тѣло законодателно, тѣло административно, тѣло контролно и съдебно, и които да бждатъ олицетворение на пълномощията, нѣ онова, отъ което се нуждае да се събератъ нѣколко лица въ едно мѣсто да помагатъ на единъ и на всичкитѣ м-стри, които сж тука, да могатъ да приготвятъ закони, които да се представятъ на Нар. представителство. Нѣма да се простирамъ, защото се говори много; но трѣба да се вразумимъ твърдѣ до-брѣ, да ли нѣкой м-ръ, и вънъ отъ сѣко м-ство сѣка администрация и отдѣлно има право да съставя комисии отъ вѣщи хора и да ги пита по извѣстни въпроси?

Неможете да мислите, че м-стритѣ трѣба да умѣятъ всичко. Ний видиме хора тука, гдѣто се считатъ за всичко компетентни. Азъ къмъ никого не се отнасямъ и не приемамъ бѣлѣжки. Искамъ да кажа, че никой м-ръ и управител не може да влезне въ всички детайли. Единъ отъ г-да представителитѣ каза: какво ще правятъ тогива м-ритѣ? Азъ бяхъ желалъ да стане той м-ръ, и желая го на всичкитѣ, които мислятъ, че м-стритѣ стоятъ и се расхождатъ и другитѣ хора да работятъ. М-ритѣ могатъ да сж най одушевлени отъ своитѣ длѣжности, да не спятъ, да не ядѣтъ даже, но не могатъ да направятъ онова, което е вънъ отъ тѣхнитѣ сили. Това не е само въ България, но и вънка е така; ще видите тамо, че има, освѣнтъ една и двѣ камари, и комисии и подкомисии и се отпускатъ огромни сумми да се свикватъ по извѣстни въпроси и отъ вънка редовни и извънредни комисии.

Единъ примѣръ. Може би по нужда м-ството е въодушевлено да представи на Нар. Събрание единъ законъ по търговия и по землѣдѣлие. Не е работа да говоримъ само за землѣдѣлие и нищо да не направимъ. Единъ м-стръ има да глѣда и Обществени-тѣ Сгради и Търговия и Землѣдѣлие и желѣзницитѣ пхияща. Ачо мислите, че това може да направи всичко единъ м-ръ, то е невъзможно за единъ чело-вѣкъ. Но когато има единъ министръ намѣрение да направи нѣкои закони по разни работи, той свиква комисия и казва: какво мислите и какви мѣр-ки напр. за землѣдѣлческитѣ каси трѣба да се зема-тъ, какви улеснения трѣба да се введатъ за

търговия и пр. дава въпроси на тѣхъ и казва имъ: рав-мислете, обсъдете, и елате при мене да направи и азъ своето мнѣние. Вънка отъ това може да се случи, че при всичко, че има м-ский съвѣтъ, че сѣ една комисия не се постигне цѣльта, и да стане нужда да се пише въ Ломъ, Бѣлградчикъ, Добричъ, Османъ-Пазаръ и да се извикатъ хора специалисти, които по добрѣ да разбиратъ работитѣ по землѣдѣлието, отъ колкоко всичкитѣ м-ри и Нар. Събрание. Но да ста-не това нѣщо, трѣба пари. И за това искаме да се отпусне една сума. Вий сте свободни да го напра-вите или не. Но азъ казвамъ, че има вопиющи нуж-ди. Да не казваме, че това е за угодиливостъ за лица, които нѣмали работа, да ги настаняваме. Бж-дете увѣрени, ако правителство иска да ги настани, ще ги настани. Въ България има много служби, и сѣки день може да се намѣри служба. Но мене се чини, че за самата работа нѣма да се покажеме тол-козъ спистеливи. Лани Държ. Съвѣтъ струваше 220,000 лева; сега м-ството свали тая сума на 100,000 или 80,000 лева; сега, кажете го за комисия или на м-ски съвѣтъ за улеснение на разни работи, това е все сжщо но ще направите съ това едно патрио-тическо дѣло, ако не покажете скъперничество.

Л. Дуковъ: Азъ дойдохъ до убѣждение отъ ра-зискванията, но само сѣ една разлика, отъ начало което говорихъ, и сега, е другоаче. Което говорихъ, азъ не бѣхъ противенъ, ако така се разбираше. Но думитѣ ми бѣха, да се произнесемъ съзнателно, а не по каприции. Ако не можахъ съзнателно да се произнеса и да дойда до убѣждение, то не щѣхъ и да дигамъ ржката си. Сега мога съзнателно да се произнеса. Подобно нѣщо бѣше и за домашнитѣ ак-тове. Съ това ще каже, че ако е полѣзно да се съ-гласимъ, но да се неотклоняваме отъ принципъ и да не промѣняваме убѣждението си. Тогава тая комми-сия да я има, но да се не казва, че ще изработи за Народното Събрание проекти; но тая комисия ще работи проекти за правителството; тѣ ще бж-датъ като съвѣтници на правителството, и това е длѣжно да ги даде на Народното представителство. М-стритѣ като сж отъ много работа заняти, трѣба да иматъ хора за съвѣтване, които да приготвятъ проекти, за Събранието. Тѣй разбирамъ да има съ-вѣтници, а не да има комисия, която да работи про-екти за Нар. Събрание. То се не разбира. Да се каже:

за правителството, защото сме солидарни съ правителството. И тогава съмъ съгласенъ да се отпусне една сума.

Председателъ: Ще туря на гласуване. Който приема да се загаси предвидената сума за Държавенъ Съвѣтъ отъ 230,000 лева, да си дигне ржката. (Болшинство).

Народното Събрание приема да се заличи.

Колко предлагате? (Гласове: 80,000 лева.) Който приема да се отпусне за изработване и приготвление на законопроекта една сума отъ 80,000 лева, да си дигне ржката. (Болшинство). Прието.

Докл. Анневъ (чете):

ГЛАВА IV.

Министерский Съвѣтъ.

ЛИЧНИЙ СЪСТАВЪ.

Съдържание личний съставъ на М-ский Съвѣтъ.

1 Председателъ	3,000
1 Секретаръ	6,000
1 Писаръ	1,200

Всичко 10,200 лева споредъ комисията. Плата на разсилний е унищожена.

Споредъ проекта бѣше всичко 11,400 лева.

Шишковъ: Почти на всичкитѣ чиновници се е спаднала малко платата. Азъ забѣлжихъ, че секретаря на М-ский Съвѣтъ понеже споредъ бюджето-проекта е 6.000 лева; да се намали на 5.400 л. Защото самото М-ство го е турило като по-доле отъ главенъ секретаръ. Въ бюджетитѣ главнитѣ секретари сж предвидени съ 7.000 лева, и тѣ се намалиха на 6.000 л.; да намалимъ малко, за да не остане хатеръ на другитѣ. Азъ предлагамъ 5.400 л.

Докл. Анневъ: Работата на секретаря на М-ский Съвѣтъ е по друга отъ оная, на главенъ секретаръ. Азъ постоянноствамъ на това да остане споредъ проекта 6.000 лева.

Иорданъ Шишковъ: Азъ бихъ се съгласилъ, ако не бѣше признало самото М-ство още въ своя бюджето-проектъ онова, което казвамъ, като го турило 1000 лева по-доле.

Предс.: Ще туря на гласуване предложението на комисията и послѣ ако не се приеме, ще се гласува вашето предложение. Който приема да се отпуснатъ за съдържанието на личния съставъ на М-ский

съвѣтъ заедно съ вещевени расходи отъ 1.200 л., 11.400 лева, да си дигне ржката. (Болшинство). Прието.

Тричко Батановски: Нашитѣ събратия неразбиратъ.

Председателъ: Разбиратъ много добръ, и азъ моля да не се мѣси Г-нъ Батановски.

Батановски: Незнаятъ сиромаси български.

Председателъ: Нар. Събрание приема да се отпусне за М-ский Съвѣтъ 11.400 лева.

Анневъ (чете):

Министерство на Финанситѣ

ГЛАВА I.

Централно управление

ЛИЧЕНЪ СЪСТАВЪ

Съдържание личний съставъ на централното управление.

1 Министръ	12,000
Нему представ. оставятъ висящи: 3,000	
1 Главенъ секретаръ	6,000 = 6,000

Отдѣление за отчетността

1 Началникъ	4,800 = 4,800
2 Главни счетоводители	3,600 = 7,200
1 Главенъ контролоръ	3,600 = 3,600
5 Контролери	3,000 = 15,000
1 Счетоводителъ	3,200 = 3,200
1 Помощникъ счетоводителя	2,400 = 2,400
4 Книговодители	2,160 = 8,640
1 Архиваръ-Регистраторъ	2,600 = 2,600
1 Помощникъ архиваря	1,500 = 1,500
За писари	— 7,200
2 Разсилни	800 = 1,600
Всичко по буква а) спор. комис.	75,740

Бобчевъ: 3,000 представителни извадиха ли се? (Анневъ: Извадени сж).

Предс.: Полагамъ на гласуване. За съдържание личния съставъ на централното управление и отдѣлението за отчетността, да се отпуснатъ 75,740 лева. (Приема се).

Докладчикъ Анневъ (чете):

Отдѣление за примитѣ даждия.

1 Началникъ	4,800
1 Контролеръ	3,200

1	Помощникъ контролера	2,400
1	Старши подначалникъ	3,000
1	Младши	2,700
1	Архиваръ	2,160
	За писари	3,600

Всичко по отдѣлението на прямитѣ даждия по буква б) = 22,120 лева. (Приема се).

Отдѣление за косвеннитѣ даждия.

1	Началникъ	4,800 = 4,800
2	Старши подначалници	3,000 = 6,000
2	Контролери	3,200 = 6,400
1	Помощникъ контролера	2,400 = 2,400
1	Архиваръ	2,160 = 2,160
	За писари	3,600
1	Разсиленъ	800 = 800

Всичко по отдѣлението за косвенитѣ даждия 26,160 (Приема се).

Бошнаковъ: Да не би да е станало опущение, защото излиза намаление.

Доклад. Ако се съмнява г. Бошнаковъ, може самъ да смѣта.

Отдѣление за правителственнитѣ имѣния.

	Началникъ	4800
	Старши подначалникъ	3000
	Младши	2160
	Архиваръ	2160
	За писари	3600
	Разсиленъ	800

Всичко споредъ комисията. . . . - 16520

М-ръ Начовичъ: Тука има една грѣшка типографическа. Старши подначалникъ е съ двама подначалника, и азъ моля да се възстанови пакъ. Държавни имоти сж комплектирани сега и съ горитѣ, за които приехме закона, и още повече работа излиза. Моля да се възстанови тая грѣшка и да се прибавятъ 3,000 лева още за единъ подначалникъ. (Съгласие).

Докл. Анневъ: Тогива ставатъ 19,520 лева.

Предс.: Които приематъ да се отпуснатъ за това отдѣление 19,520 лева, да си дигнатъ ржката. (Болшинство). Приема се.

Докладчикъ Анневъ (чете):

1	Свѣтъникъ за 4 мѣсеца	40,000=13,334
---	---------------------------------	---------------

1	Минни инженеръ	25,000=25,000
---	--------------------------	---------------

1	Инспекторъ на горитѣ	12,000=12,000
---	--------------------------------	---------------

Този послѣдний се премѣства въ друга глава, и отъ тука отпада.

1	Геологъ-Минералогъ	6,000=6,000
---	------------------------------	-------------

1	Ревизоръ главенъ	6,000=6,000
---	----------------------------	-------------

2	Ревизори	4,800=9,600
---	--------------------	-------------

1	Минний инженеръ	3,600=3,600
---	---------------------------	-------------

се заличава.

2	Регистратори	1,920=3,840
---	------------------------	-------------

2	Помощн. на Регистраторитѣ	1,500=3,000
---	-------------------------------------	-------------

1	Економъ	1,500=1,500
---	-------------------	-------------

1	Литографчикъ	1,620=1,620
---	------------------------	-------------

1	Помощн. на литографчика	1,200=1,200
---	-----------------------------------	-------------

1	Разсиленъ	800 = 800
---	---------------------	-----------

Всичко 71,894 л.

Шивачовъ: Тука глѣдамъ, че сега били 2 ре. визори и единъ главенъ ревизоръ съ 6,000 лева. Да се обясни, каква ще му е работата, и по какви причини стана измѣнението на проекта.

М-ръ Начовичъ: Както знаете, финансовото министерство има много нужда отъ ревизори и ревизии, то е най тѣжкото м-ство, понеже има да се занимава съ паричната частъ на страната и понеже всичкитѣ доходи на страната, около 30 милиона въ годината презъ него минаватъ. Има многобройни митници, казначейства, кметства и пр.; трѣба да се надзираватъ отъ близо. Защото двама ревизори сж недостатъчни, прие се за 3-ий ревизоръ, единъ отъ нашитѣ образовани младежи, който иматъ добра бжджностъ. Той се прие, именно защото е човѣкъ съ особено образование, и защото ний трѣба да си приготвимъ по тази частъ наши хора, за да нѣмаме нужда отъ чужденци. За това моля Н. Събрание да приеме поста, както го прочете г-нъ докладчикъ.

Предсѣдатель: Полагамъ на гласуване. Приематъ ли Нар. Събрание да се отпуснатъ за съдържание на Свѣтъникъ, Минний инженеръ, геологъ, 3 ревизори, 1 регистраторъ, 2 помощници на регистратора и пр. 71.894 лева? (Приема се).

Веществени расходи.

Наемъ за помѣщение на

Министерството	12.000	12.000
Писмени принадлежн.	5.000	— 5.000
Освѣтление и отопление	2.000	— 2.000

Исплащаніе телеграми	8.000	—	8.000
Купованіе книги, вѣсн- ци и др. списанія *	1.500	—	1.500
Купованіе инструменти аппарати и книги за геологитѣ	—	5.000	5.000
Печатаніе бланки, вѣ- домости и пр. . . .	7.000	—	7.000
Печатаніе загранични паспорти, билети и свидѣтелства . . .	20.000	—	20.000
Печатаніе бандероли и гербови марки	60.000	—	60.000
Печат. пощенски марки	6.000	—	6.000
Командировки по служ- бени дѣла	30.000	—	30.000
Изгубени процеси и испълненіе рѣшенія въ полза на съкров.	20.000	—	20.000
Съдържаніе литограф.	500	—	500
Осигуряв. отъ пож. прав. зданія и Двореца	50.000	—	50.000
Купованіе и репарация мобили.	500	1.000	1.500
Построяваніе нови зда- нія за ковчежничест.	—	60.000	60.000
Построяваніе нови зда- нія за митницитѣ	—	50.000	50.000

Всичко споредъ комисіята 339.000 лева.

М-ръ Начовичъ: Вий знаете Г-да, че се сѣкжтъ сега нови пари по 5 франка.

Въ бюджета на прихода е турена печалбата. Но на расхода е забравено да се тури суммата на разносикитѣ за сечението на тѣзи пендифранка; за това моля да се тури тоя расходъ 47.750 лева, понеже сж необходими за правилността на смѣткитѣ.

Предс.: Тогава всички ставатъ заедно съ сечението на паритѣ 386.756 лева. Които е съгласенъ да се приеме тази сумма, да си дигне ржката. (Болшинство). Приема се.

За 5 минута отидихъ.

(Послѣ распускъ).

Полкадчикъ (чете):

ГЛАВА II.

Непредвидѣни расходи споредъ проекта 5.000 л.
и запасанъ фондъ 100.000 „

а споредъ комисіята всичко. 80.000 „

М-ръ Начовичъ: Азъ бѣхъ въ комисіята, когато се разглеждаше туй нѣщо, по подиръ комисіята безъ мене е направила нѣкои измѣненія; азъ тука бѣхъ съгласенъ да останатъ 100.000 лева.

Буровъ: Понеже има запасенъ фондъ, то отъ день на день трѣбва да се намалява. Всички недостатъци сж предвидѣни. Тука не сме въ 79. год. или 80 год., тука сме въ 84 год. постъпили. И азъ съмъ членъ на комисіята и всичко е почти предвидѣно. Настоявамъ на 80 хил. лева като членъ на комисіята.

М-ръ Начовичъ: Искатъ се 100 хил. за непредвидѣни разноси; както знаете, тѣ ако не се изживжтъ, ще останатъ въ съкровището. Има въ закона постановления за употребленіето на непредвидѣнитѣ разноси, и нередовности въ това отношение неможтъ да ставатъ; за това, защо да се свързватъ ржцѣтъ на министра и въ случай на нужда, да неможе да удовлетвори нуждитѣ или защо да принуждаваме министра да прави незаконности, когато не сж предвидѣни достаточни сумми за такива разноси и той неможе да остави неудовлетворени нуждитѣ, безъ да повреди нѣкои важни интереси?

Буровъ: Азъ мисля, че тѣзи сумма 80 хил. л. ще отговори на нуждитѣ, които се предполагатъ да се явжтъ.

М. Велевъ: Има митници, които плащатъ толкови кирия на годината; за това незная да ли Г. Министръ има свѣдѣнія.

Предсѣдатель: (Прѣкжсва го). За митницитѣ по долу има глава и тамъ ще говориме.

Полагамъ на гласуванье предложението на комисіята, да се отпустнѣтъ по гл. II за непредвидѣни разноси 80 хил. лева. Който го приема, да си дигне ржката. (Болшинство).

Докладчикъ (чете):

ГЛАВА III.

Нѣма никакви измѣненія. За инвалидни пенсии е турено споредъ проекта 7000 лева, и споредъ комисіята остава сжщото.

Предсѣд: Които сж на мнѣние да се отпустнатъ 7000 лева за инвалидни пенсии, да си дигнатъ ржката. (Болшинство).

Докладчикъ (чете):

ГЛАВА IV. Смѣтна палата

ЛИЧЕНЪ СЪСТАВЪ Съдържание личний съставъ.

Предсѣдатель споредъ проекта	7008	лева.
Споредъ комисията	6000	"
Съвѣтници 6	5400	"
Споредъ комисията	4800	"
Прокуроръ	6300	"
Споредъ комисията	5400	"
Дѣловодитель	4800	"
Споредъ комисията	4200	"
Помощ. дѣловодителя споредъ проекта	3600	"
Споредъ комисията	3000	"
Докладч. 1-классни 7, споредъ проекта	3600	"
А споредъ комисията по	3000	"
11 второкласни докл. „	3000	"
Споредъ комисията	2400	"
Архиваръ	2700	"
Споредъ комисията	2160	"
Помощникъ Архиваря	1704	"
Споредъ комисията	1500	"
Регистраторъ	2160	"
Споредъ комисията	1920	"
2 писаре 1-классни споредъ проекта	1704	"
Споредъ комисията	1200	"
2 писаре 2-ро разрядни по проекта	1404	"
По комисията	960	"
Единъ писаръ треторазряденъ . . .	1104	"
Споредъ комисията	840	"
Двама разсилни	800	"
Споредъ комисията сжщо.		

Всичко за личний съставъ на смѣтната палата споредъ проекта 127,632, „
А споредъ комис. 107,140, „

Предсѣдатель: Има заявление отъ смѣтната палата, че двама разсилни не са достаточни, и искатъ единъ третий, защото иматъ много работа.

Списаревский: Азъ моля г-на Докладчика на комисията да обясни, на какви мотиви се е ржководилъ да намали платата на предсѣдателя и другитѣ въ смѣтната палата.

Анневъ: Комисията глѣдаше на всѣкадѣ равномѣрно да постигна; както се намали на всички други, трѣбваше да се намали и на тѣхъ.

Списаревский: Смѣтната палата има по голѣма дѣятелностъ и значение, отъ колкото главнитѣ Секретари. Между предсѣдателя и съвѣтниците, гл. секр. и началницитѣ на отдѣленията има преголѣма разлика; защото първитѣ контролиратъ дѣлата на всичкитѣ министерства, и трѣба по горѣ да стои предсѣдателя отъ гл. секретаръ. За това, трѣба да се приеме както е въ проекта; иначе ще ги наскърбимъ.

Шивачовъ: Всѣкой знае значението на предсѣдателя и съвѣтниците въ смѣтната палата; но трѣба да бждемъ справедливи; ако намалимъ на едни, трѣба да намалимъ и на тѣхъ. Министерството е поставило 7008 л. на предсѣдателя и по 5400 л. на съвѣтниците, както бѣше и на гл. секретари и началницитѣ на отдѣленията. Като се намали на главнитѣ секретари на 6000 л. трѣба и на предсѣдателя на см. палата на толкова да се намали. Сжщо и на началницитѣ на отдѣленията като се намали на 4800 л., трѣба и на съвѣтниците толкова пакъ да се намали.

Да правимъ хатъръ на единъ, то не може; трѣба да имъ туримъ равни заплати. (Гласове съласни).

Д. Буровъ: И азъ искамъ да отговоря, че комисията се е ржководила по проекта на Министра и е турила на равно заплатитѣ, както на главнитѣ секретари съ предсѣдателя, тѣй и другитѣ.

Списаревски: Азъ моля тѣзи, които поддържатъ, че предсѣдателятъ и съвѣтниците въ См. Палата трѣбва да се уравниатъ въ заплатитѣ съ гл. секретари и началницитѣ на отдѣленията при Министерствата, считатъ ли равни дѣятелността и цѣлѣта на първитѣ съ вторитѣ? (Гласове: Не е равна).

Предсѣдатель: Моля г-на Списаревски да формулира по точно предложението си, — предлага ли да останатъ заплатитѣ, както сж въ бюджета?

Списаревски: Да.

Предсѣдатель: Тогова ще положи на гласуванье по напредъ предложението на комисията, че подиръ Вашето.

Полагамъ на гласуванье предложението на комисията относително съдържаннето личния съставъ на См. Палата, и моля онѣзи г-да представители, които приематъ, да се отпуснатъ 107,940 л., да си дигнатъ ржката. (Болшинство).

Списаревски: Азъ си отбглямъ предложението,

защото зная, че нѣма да се приеме, макаръ да съмъ увѣренъ, че мнозина представители сж убѣдени, че трѣбва да останатъ заплатитѣ на тия чиновници споредъ както сж предложени отъ Министерството. (Смѣхъ).

Докладчикъ: Вещественни расходи въ тия 3 статии нѣма никакво измѣнение — 11,500 лева.

Предсѣдатель: Който приема за вещественни расходи на См. Палата 11,500 л., да си дигне ржката. (Болшинство).

Докладчикъ: Азъ мисля, че стига до тука, защото имаме и друга работа, а часътъ е вече 7.

Шивачовъ: И азъ мисля сжщото. (Гласове: Да свършимъ) (Др. Гл.: Неможемъ).

Предсѣдатель: На дневенъ редъ въ идуцето заседание ще имаме продължение бюджета на Министерството на Финанситѣ. Подиръ това ще бжде бюджета на Министерството на Вжтр. Дѣла и бюджета на Военното Министерство, и най-послѣ иде бюджета за приходитѣ. Има още други нѣкои въпроси, които идатъ на дневенъ редъ, но тѣхъ ще разглѣдаме подиръ като минатъ бюджетитѣ.

Бошняковъ: Има единъ въпросъ, които трѣбва да рѣши Нар. Събрание. Има прошения за субсидии, понеже е въпросъ по финансовна частъ, да се

туржтъ тия прошения на дневенъ редъ, преди да се свършатъ бюджетитѣ и да се прочетжтъ.

Прѣседатель: Тогава да се туржтъ преди второто четение на бюджетитѣ четене на прошения и предложението за солта.

М-ръ на Финанситѣ: Искамъ да припомня предложението за чифликскитѣ земи и подиръ законопроекта за солта и предложението за портовитѣ капитани.

Предсѣд: Добрѣ, да се турятъ и тѣзи 3 въпроси на дневенъ редъ.

Д-ръ Цачевъ: Да се тури на дневенъ редъ найнапредъ указа, съ който се внасятъ измѣненіята за окржжнитѣ и градскитѣ съвѣти.

М-ръ Цанковъ: Да се тури на първий редъ, защото е важенъ въпроса.

Председ. Приема ли Нар. Събрание споредъ настояването на г. Цачева, което се поддържа и отъ г-на М-ра предсѣдателя, да се тури на първо мѣсто на дневенъ редъ предложението относително окржжнитѣ и градски съвѣти? (Гласове: да). Това ще стои на първий редъ. (Гласове: Добрѣ). Моля г-на Безеншека да забѣлежи и това.

Дуковъ Да се съберемъ послѣ.

Предс. Утрѣ часътъ на 12. Засѣданието се закрива.

(Конецъ на 8 часа).

Предсѣдатель: Д. Греновъ

Секретари { Н. Шивачовъ.
Д-ръ Цачевъ.

Подпредсѣдатели { Иванъ Симеоновъ.
Ат. Минчовъ.

Директоръ на Стенографическото Бюро: А. Безеншекъ.